

Kommune Qeqertalik
CVR-nr. 37 48 88 95
Niels Egedes Plads 1
Postboks 220
3950 Aasiaat
Telefon +299 701900
Mail qeqertalik@qeqertalik.gl
www.qeqertalik.gl

Kommune Qeqertalik

Ukiumut nalunaarusiaq / 2019-imut naatsorsuuitit

Assit: Kisea Bruun, Hans Jørgen Mørch, Kommune Qeqertalik

Imai

	<u>Qupperneq</u>
Kommune pillugu paasissutissat	3
INUА Ataatsimiititaq	3
Qullersaqarfik	3
Aningaaserivik	3
Kukkunersiusut	3
Siulequt	4
Aqutsisoqatigiit atsiorneri.	5
Kukkunersiusut sumulluunniit attaveqanngitsut uppernarsaasiinerat	6
Aqutsisut nalunaarusiaat – kommuni	7
Aqqissugaaneq	7
Qullersaqarfik - Inua	9
Illoqarfinni ataasiakkaani aqqissugaanerit	9
Takorluukkat suleriaatsillu	11
Ingerlatsinermut aningaasat atugassarititaasut	12
Ukiup ingerlanerani suliniuteqarfiit angusallu pingaarutillit	15
<i>Aqqissuussaaneq nutaaq</i>	15
Tamat oqartussaaqataanerat, ammasumik malinnaaffigiuminartumillu ingerlatsineq	18
Aqutsisut nalunaarusiaat – pisut, suliniutit illoqarfinnilu angusat	19
Aasiaat	19
Kangaatsiaq	20
Qeqertarsuaq	21
Qasigiannguit	22
Aqutsisut nalunaarutaat – ingerlatsiviit	23
Isertitat tunngavii - akileraarutit, tapiissutit oqimaaqatigiissitsineq	23
Ingerlatsineq 1 – Allaffissorneq	24
Ingerlatsinermut tunngasut 2 – Teknikki	26
Ingerlatsinermut tunngasut 3 – Suliffeqarneq suliffissaqartitsiniutillu	27
Ingerlatsinermut tunngasut 4- Isumaginnittoqarfik	31
Meeqqanut inuusuttunullu ikorsiissutit	32
Siusinaarluni pensionisiaqarneq	32
Utoqqarnik sullissineq	33
Ingerlatsinermut tunngasut 5 - Atuartitsineq kulturilu	33
Ingerlatsinermi suliassaqarfik 6 – Pilersuineq	36
Sanaartorneq	37
Aningaasaliinermut naatsorsuutit	39

Naatsorsuuitit pillugit nalunaarut	43
Pisussaaffinngorsinnaasut pisussaaffiillu	55
Naatsorsuuserinermi suleriaaseq atorneqartoq	55
Ordbog	59

FORTROLIGT

Kommune pillugu paasissutissat

Kommune Qeqertalik

CVR 37488895

Niels Egedes Plads 1

Postboks 220

3950 Aasiaat

Oqarasuaat 701900

Mail: qeqertalik@qeqertalik.gl

Nittartagaq: www.qeqertalik.gl

INUA Ataatsimiititaq

Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit Siulittaasok.

Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit

Peter Olsen Inuit Ataqatigiit

Thomas Petersen Inuit Ataqatigiit

Otto Jerimiassen, Siumut

Kristian Broberg, Siumut

Nikkulaat Jeremiassen, Siumut

Qullersaqarfik

Thomas Holm Jensen pisortaanerugallartoq

Thomas Holm Jensen, Aningaasaqarnermut nukinnullu pisortaq

Aningaaserivik

GrønlandsBanken A/S

Kukkunersiusut

Deloitte Kukkunersiusarfik naalagaaffimmit akuerisaasoq

Siulequt

Qaasuitsup Kommunia avinneqarmat Kommune Qeqertalik 01.01.2018-mi pilersinnejarpooq. Ukioq naatsorsuusiorfik 2019 taamaattumik kommunip ukiumut aappassaanik (2.) naatsorsuusiorfigaa

Nutaamik aaqqissuusseqqinneq aqqutigalugu kommunip kalaallit suleriaasiat imaattoq misilitarpaa:

- Aaqqissuussaaneq kommunip angissusianut suliaqarfíllu imminut atanerinut nalimmassarnejarpooq
- Aalajangiisinnaatitaaneq aqutsisunut ataasiakkaanut sulisunullu uterteqqinnejarpooq (aalajangiisarnerit innuttaasunut qanillineqarput)
- Suut tamarmik imminut atanerinik eqqarsartoqarpooq, taamaalluni innuttaasoq kommunip kiffartuussilluni sullissinerata sutigut tamatigut imminut atanera misigisarpa
- Ataatsimooqatigiinnej aamma kiffartuussinerup pitsaassuserlu assigiittut najugaqarfínni tamani suliaqarfínni tamani ataqtigittuuneri qulakkeerneqarput

Kommunip nutaap aallartisarnera angalaneruvoq takisooq, ingammik allaffissorneq minnerusoq innuttaasunullu qaninnerusumik aalajangiisinnaatitaaffilik ataatsimoorussinerlu kissaatigigaanni. Kommunip pilersinnejarnerani ukumi siullermi sorpassuit inissiortorneqarput aamma kommunimi sulisut pikkorissorpassuit pitsaalluinnartumik sulinerisa kingunerisaanik ineriertorneq taanna attanneqarpooq 2019-imilu nanginnejarluni – tamanna assut qujaffigerusuppara. Ineriertorneq taanna attakkutsigu siunnerfippit angujartorlugu aallassaagut, Kalaallit Nunaanni kommuni imminut ataqtigiiitoq aamma innuttaasunut qanilaartoq angussagatsigu.

Kommune Qeqertalimmi ineriertornerujussuaq illoqarfínni nunaqarfínnilu ataasiakkaaniippoq – innuttaasut najugaqarfíni inuuffiinilu. Tamanna innuttaasunit kommunip qanilaernerujussuarmik aamma qanimorluinnaq sullissinerannik misigititsilereersoq qulakkeerlugu oqaatigineqarsinnaavoq.

Misissueqqissaarnerit takutippaat kommunip ataatsip ingerlannejarnera kommuninut marlunnut sanilliullugu akisunerussasoq ajornerusumillu pissasoq. Erseqqilluinnartumik tamanna akerlianut ingerlasoq uppernarsaaserneqarsinnaavoq. Kommune Qeqertalik ukiumoortumik angusai ukiup aappassaanik (2.) kusanarluinnartumik naggaserneqarput. Ukioq manna naatsorsuutivut 36,35 mio. koruunit angusaqarfiupput aamma aningasat tigoriaannaat amerlapput 68,5 mio. koruuniugamik. Aningasat taakkua kommunip inerierteqqinnissaanut tunngavigilluarlugit qulakkeerinnittoqassaaq.

Ukiumut nalunaarusiaq una kommunip aningasaqarneranik soqutiginnittunit tamanit itisilerlugu atuarneqarsinnaavoq – kisitsisit tunuanni aalajangernerit pingaarutillit ilai aamma atuarneqarsinnaapput.

Kommune Qeqertaliup pitsaasumik aallartinnerani suleqataasorpassuarnut aammaarlunga qujaqqippunga.

Ane Hansen,
Borgmester

Aqutsisoqatigiit atsiorneri.

Ataatsimiititaliap INUA-ta ullumikkut ulloq Kommune Qeqertaliup 2019-imut ukiumoortumik nalunaarusiaa oqaluuseraa akuersissutigalugulu.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq Kommune Qeqertaliup Naatsorsuusiornermut najoqqutassaq naapertorlugu suliarineqarpoq, tassani naatsorsuutinut oqaaseqaatit piumasarineqartut immikkut ilanngussatut takuneqarsinnaammata – malittarisassallu pineqartut naapertorlugit kommunip 2019-imi isertitaanik aningaasartuutaanillu kiisalu 31.12.2019-imi aningaasatigut inissimaneranik eqqortumik takutitsiffummata.

Nuussinerit, naatsorsuutini ersersinneqartut inatsisit malittarisassallu kommunip malitassai naapertorlugit pippit aamma ataatungaani iliuutsit suliarineqarput aningaasarsiornermi inissimaneq tunngavigalugu (sipaarluni, iluaqtaasumik pitsaasumillu).

Ataatsimiititaliap INUA-p ukiumoortumik nalunaarusiap kukkunersiusunut tunniunneqarnissa Kommunalbestyrelsismut inassuteqaatigaa.

Aasianni ulloq / 2019

Borgmesteri Ane Hansen (IA) - Siulittaasoq

Peter Olsen (IA)

Thomas Petersen (IA)

Hans Aronsen (IA)

Otto Jerimiassen (S)

Kristian Broberg (S)

Nikkulaat Jeremiassen (S)

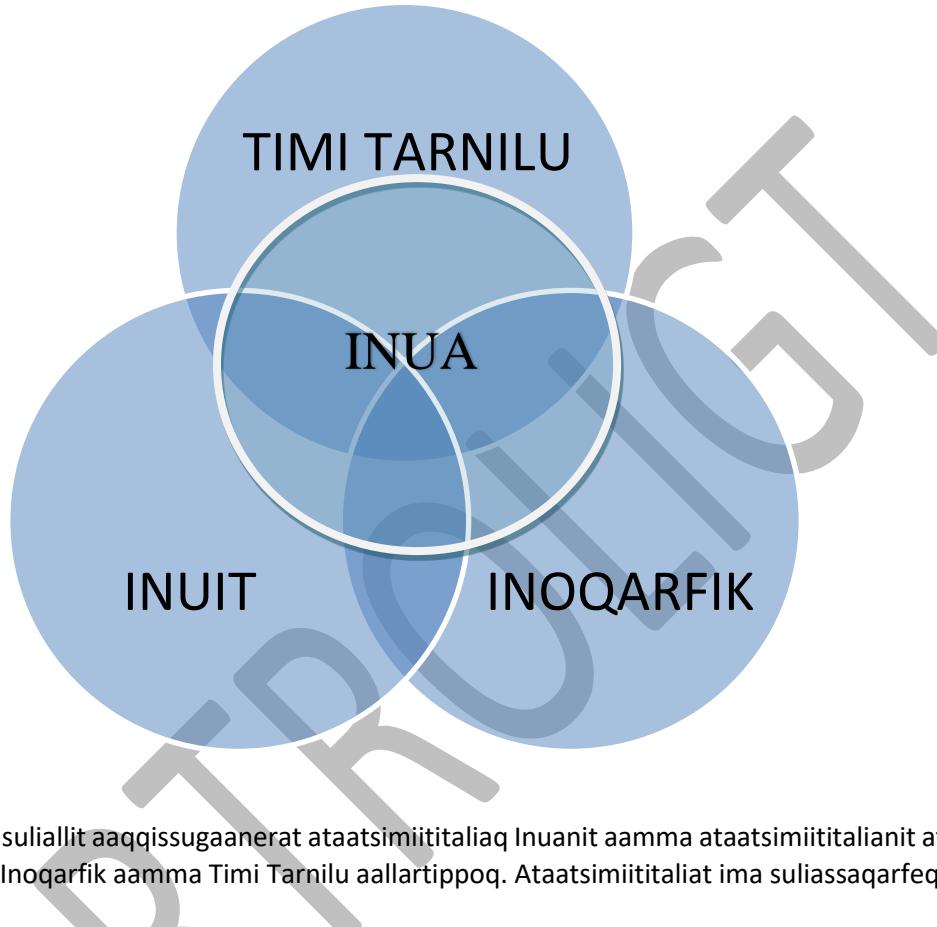
Kukkunersiusut sumulluunniit attaveqannngitsut uppernarsaasiinerat

FORTROLIGT

Aqutsisut nalunaarusiaat – kommuni

Aqqissugaaneq

Kommune Qeqertalik pilersinneqarami nutaamik innuttaasunut qanilaarnerusumik aqqissuussiniarluni aalajangerpoq. Naalakkersuinermik suliallit aqqissugaanerat

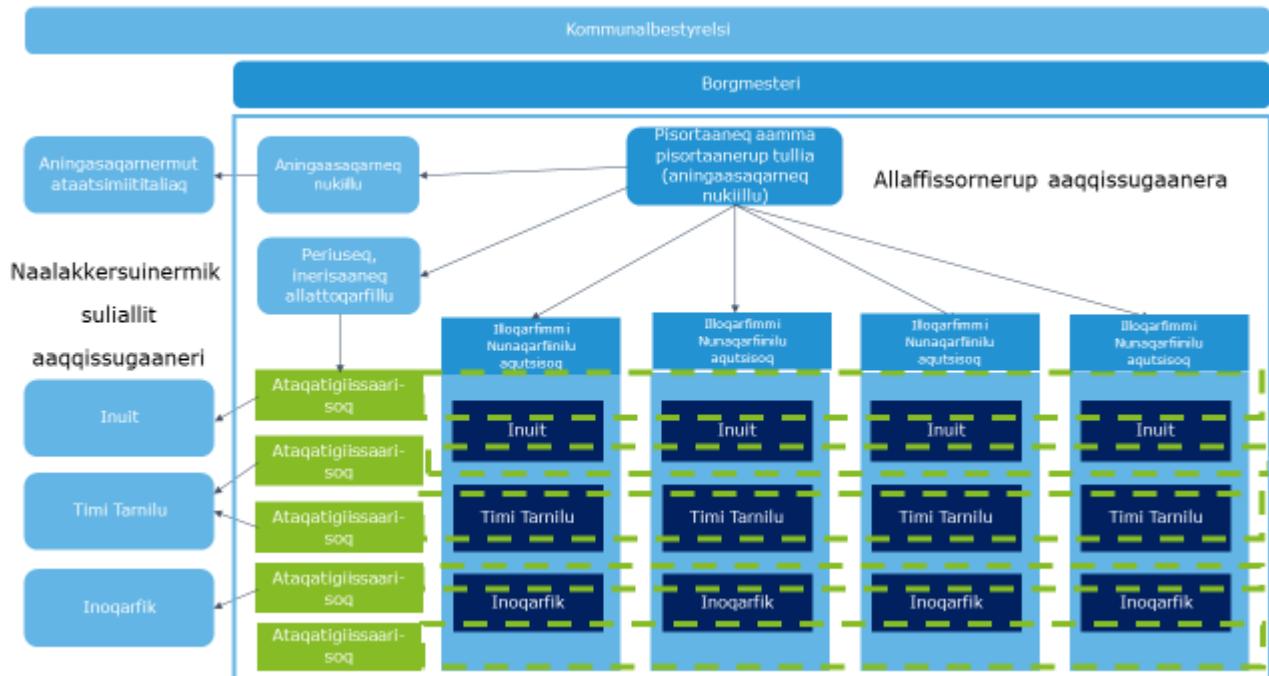
Naalakkersuinermik suliallit aqqissugaanerat ataatsimiititaliaq Inuanit aamma ataatsimiititalianit ataavartunit pingasunit (3) Inuit, Inoqarfik aamma Timi Tarnilu aallartippoq. Ataatsimiititaliat ima suliassaqarfegarput:

INUQARFIK Politikkikkut allatseqarfik, Aningaasanik aqutsoqarfik, Pigisanik nalilinnik aqutsisoqarfik. HR, IT

INOQARFIK	TIMI TARNILU	INUIT
<ul style="list-style-type: none"> • Innuttaasunik sullissiviit • Inuussutissarsiutit • Illoqarfip ineriartortinneqarna • Assartuussineq • Pilersuineq • Sulisartoqarneq 	<ul style="list-style-type: none"> • Timersorneq • Kulturi • Sunngiffeqarneq • Pinngitsaaliuineq 	<ul style="list-style-type: none"> • Paaqqinnittarfiit • Atuartitaaneq • Ilinniartitaaneq • Sunngiffimmi sammisassat • Inunnik isumaginninneq • Innarluutillit • Utoqqaat

Allaffissornikkut aaqqissugaaneq

Allaffissornermiit aaqqissuussaaneq illoqarfinit aallaaveqarluni suliarineqarpoq aamma najukkami aalajangiisinnaatitaanerit pisinnaatitaaffinnik agguassilluni tunniussuunneqarnikuupput.

Ulluinnarni aqutsineq borgmesterimit aqutsisoqatigiinnillu ataatsinit, pisortaaneq periusissiornermut, inerisaanermut aqutsinermullu immikkut ittumik akisussaaffilimmit aamma pisortaanerup tullianik aningasaqarnermut nukinnillu immikkut ittumik akisussaaffilimmit suliarineqartarpooq.

Iloqarfuit ataasiakkaat illoqarfimmi pisortatut toqqakkamit illoqarfimmi tamarmi kommunip ingerlatsineranik akisussaaffilimmit akisussaaffigineqarput.

Iloqarfinni ataasiakkaani pisortat ataanni suliaqarfuit tamarmik immikkut aqutsiunik atorfinititsisoqarpoq.

Inatsisinik malittarisassanillu malinninneq qulakteerniarlugu kiisalu pitsaassutsip kiffartuussinerullu assigiaartuunissaannik qulakteerinninniarluni ilinniagaq aallaavigalugu siunnersortinik arlalinnik atorfekartitsisoqarpoq aamma ilinniagaq aallaavigalugu siunnersortinik arlalinnik toqqartuisoqaqqittussaavoq, kommunimi suliaqarfuit assiginngitsut ilinniakkanut attuumassutillit piginnaasanik piginniinnarnissaq ineriertortitseqqinnissarlu taakkua akisussaaffigissavaat.

Paaqqinnitarfiit immikkoortortaqarfiiillu akornanni unammillernartut pitsaasumik oqaloqatigiissutigineqarnissaannik qulakteerinninneq anguniarlugu immikkoortortaqarfinni aqutsisut paaqqinnitarfinnilu pisortat sulillutik qarasaasiaq atortagaat tamarluinnarmik attaveqaqatigiinnermi aaqqissuussa, Skype for Business-imik taaguutilik, atortarniassammassuk ikkussuunneqareerpoq. Tamatuttaaq nunaqarfinni pisortat qarasaasiaannut ikkussuisoqareerluni. Taamaalilluni kommunimi nunaqarfuit assiginngitsut ajornartorsiutigisinhaasaat oqaloqatiginssutigissallugit pitsaanerungaartumik

periarfissamik tunineqarput tassunga iluatsillugu aalajangiisinjaatitaaffiit / sorianik agguassisarnerit nukittorsarniarlugit misilittakkanik paarlasseqatigiinnissaq tassuuna anguniarneqarsinnaalissaq.

Aqtsisooqatigiit, illoqarfinni pisortat ilinniagarlu aallaavigalugu siunnersortit kommunip aqunneqarnerani allaffissornikkut ataatsimoorlutik aqutsipput.

Qullersaqarfik - Inua

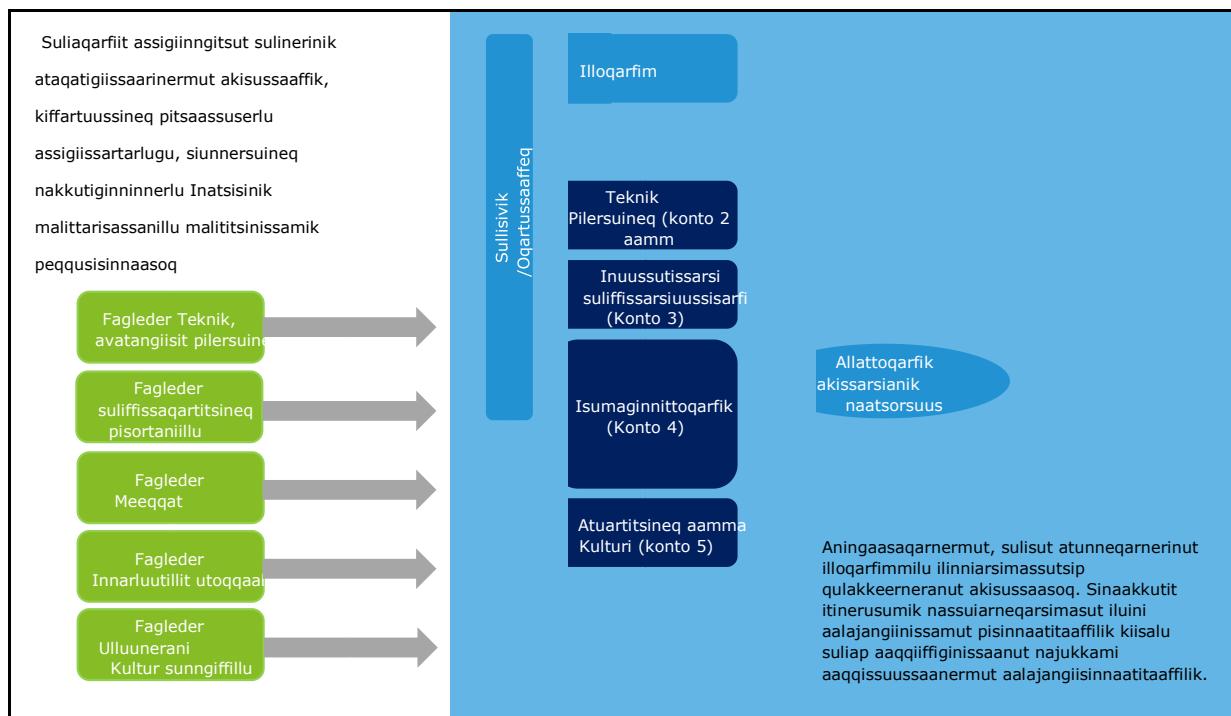
Qullersaqarfik marlunnik pisortanit aqunneqarpoq. Qullersaqarfik suliaqarfinnut pingasunut (3) immikkoortiterlugu ingerlatsisoqarpoq:

Aqtsinermut, perusissanik ineriertortitsinermut aamma allattoqarfimmum qitiusoqarfik	Aningaasanik aqtsinermut, akissarsialerinermut aqtsineq pillugu paasissutissiisnarnermut qitiusoqarfik	Nukiit qitiusoqarfiat (inuit, atortut assakaasullit angalasullu kiisalu suliffeqarfiup avataanit nukinnik pisiniarnerit)
<ul style="list-style-type: none"> Immikkut ittumik aqtsineq aamma suliffeqarfiup iluanii suliffeqarfiullu avataanut attaveqarneq Kommunip ukiuni tallimaniit (5) qulinut (10) ineriertortinnejarnera, ineriertortitsinermik eqaallisaanermillu periutsit, takorluukkanik immikkoortortaqarfimmillu malittarisasanik inerisanerit, il.il.. Allattoqarfittut atuunneq, ataatsimiititalianik tapersersuinerit, ataatsimiinermi sorianik saqqummiussassanik suliaqarnerit, toqortaasivimmut ilioqqaanerit, ilitsersuinerit il.il.. 	<ul style="list-style-type: none"> Aningaasanik aqtsineq (missingersuusiorneq, toqortaarnissamik malittarisassat, piffissamut qaninnermut pilersaarsiorneq, akiligassanik ingerlaavartumik tigoqqaaaneq, nalunaarsuineq akilisarnerlu, akiligassiorneq il.il. kiisalu missingersuutinik malinnaaneq aamma nakkutilliinermik suliaqarneq Akissarsialerineq (pilersitsineq, akissarsialerissummi suliunnaartunik nunguterneq, tiiminik nalunaarsuineq akissarsiallu tapiisa ilaanik nikerartunik imiuusineq il.il, akissariassanik naatsorsuineq, akissartsitsineq kisitseqqissaarinninneq oqimaqaqtigisitsinerit, pisortat suliffeqarfiutaannut nalunaaruteqartameq akissarsiqaqtitat akiitsuunik akilersuineq kiisalu nakkutiginninneq Katersineq, pitsaasutsimik qulakkeerinninneq, paasissutissanik allanik paasiniaaneq siammerterinerlu; Ingerlatsivup aqtsisunut paasissutissiinerani tapertaasussat makkua suliat, pitsaassutsip aamma eqaallisaanerup paasissutissartai ilanngullugit suliaqarneq 	<ul style="list-style-type: none"> Suliat innuttaasunut toqqaannartumik atumasuttilit tapertaqarnissannik (inuit tikillugit suliaqartartut) inuit, digitalit atortorissaarutilu aqquqtiissunneqarnerit inerisnarnerilu Sulisussarsiorneq, ilorrisimaarinniernik missisuerterit, napparsimallutik sulinngitsortartut ikilisarneri, pikkorissartartut allaffissorluni sullinneqarneri, aqutsisunik inerisaneret il.il.. Digital atorlugu aaqqiissutinik ineriertortitsinerit Iluutnik pisiniarnerit/ tuniniaanerit/ attartortitsineri eqqarsaatersuutigineri, inip iluanittunik inikillisaanerit, atortunik assakaasulinnik atorluaaneq atuineru, pequit il.il.. Sanaartugassatut pilersaartinik piviusunngortitsinerit (aqquserngit ikaartaarfiillu mininneqarsinnaapput) Suliffeqarfiup avataanit nukinnik aqquqtiissuussineq; pisiniartarneq, suliffeqarfiup avataanit akiikinnerusumik sulissussarsiornerit il.il. Uani ilaapput.

Iloqarfinni ataasiakkaani aaqqissugaanerit

Iloqarfinni ataasiakkaani aaqqissugaanerit inuit ataasiakkaat suliassartaannik aalajangiisarnernik pisinnaatitaaffiit aamma ulluinnarni aqtsineq pillugu aalajangertarnernik pisinnaatitaaffinnik agguaffiupput.

Aqtsisooqatigiit akisussaaffiisa iluannit agguassisinnaatitaaneq tunniussuunneqartarpoq.

Sullisivik kommunip nutaap ilusilersorneqarnerani najugaqarfimmi suliaqarfinnik ataatsimoortitsilluni katersuiffiavoq, taamaallilluni kommunimut isaariaq ataaseq innuttaasunik kiffartuussivik pitsaunerusumik imminnut qanilluni sullissivingorteqarpoq.

Sullisisut ataasiakkaat aalajangiisinnaatitaaffeqarnerulerput aamma innuttaasunit saaffiginnissutit tamaasa suliarisinnaalerpaat. Tamanna immikkoortortaqarfiiit assigiinngitsut inerikkiauttorneri malillugit alliartuaartinneqassaaq.

Iloqarfinni ataasiakkaani suliaqarfiiit ataasiakkaat aqutsisuldersorneqarput. Pitsaanerusumik suliaqarfiiit ataqtigisumik nukittorsarneqarnissaat anguniarlugu taama pilersitsisoqarpoq. Tamanna ima paasineqassaaq; immikkoortortaqarfimmi imaluunniit paaqqinnittarfimmi aqutsisup ilinniakkat, sulisut missingersuillu immikkoortortaqarfimmut/ paaqqinnittarfimmut attuumassutilit akisussaaffigai.

Takorluukkut suleriaatsillu

Partiit kommunalbestyrelsimi naalakkersuinermik suliallit akornanni suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutaat naapertorlugu kommuni ima suleriuseqartussaassaaq.

1. Illoqarfinni tamani innuttaasunik sullissinerup pitsaanerpaamik ingerlanneqarnissaai siunertaralugu allaffisornermi ingerlatsiviit aningasanik namminneq aquaqarlutik aalajangiisinnaanerat nukittorsarneqassasoq, Inunnik isumaginninnermi sullissiviit, Meeqqat Atuarfii, Meeqqeriviit il.il. (sullissinissamik isumaqatigiissut).
2. Meeqqanik, inuuusuttunik, utoqqarnik innarluutilinnillu sullissineq eqqarsaatigalugu Innuttaasunillu sullissineq pitsangorsarniarlugu isumaginninnikkut malunnaatilimmik nukittorsaasoqassoq.
3. Kulturikkut naleqartitavut timersorneq, qimusserneq, nipliersorneq, erinarsorneq, isiginnartaitsineq, atuakkiorneq, filmilorneq, inuiattullu nutaaliortuarnerput pingaartillugu ineriertortitsissuugut.
4. Utoqqarnut, innarluutilinnut, meeqqanullu siunnersuisoqatigiit pisariaqartitsineq naapertorlugu pilersinneqassasut ersarissumik taakkununnga politikkiliornissaq siunertaralugu.
5. Kommune inuussutissarsiornermi suliffeqarfinnik namminersortunillu qanimut suleqateqarluni takornariaqarnermi inuutissarsiutinillu siuarsaalluni piareersarneqart tungavigalugit suliffeqarfimmik pilersitsinissaq isumaqatigiissutigaarput.
6. Kommunip pilersaarusiornera sanaartugassat, inuussutissarsiutinillu ineriertortitsineq ataqtigimmata Namminersorlutik Oqartussaniit sanartugassat pillugit oqartussaaffik annertunerusoq aningasanillu malitseqartoq kommunimut pilertornerusumik nuunneqarnissaa sulissutigissuarput.
7. Takornariaqarnikkut inuussutissarsiutinillu eqaannerusumik siuarsaanissaq siunertaralugu Naalakkersuisut qanimut suleqatigalugit Kangaatsiami, Qeqertarsuarmi, Qasigiannguanilu suluusalinnut mittarfiliassat siuartinniarneqarnissaat sulissutigineqassaaq.
8. Nukissiuuteqarnermi erngup, anorrip nukissiuutillu allat atorlugit inerissaanissaq, inoqarfinnilu pilersitsivigineqarsinaasuni pinngortitap tunniussinnaasaasa sutigut qanorlu ineriertuutaasinnaanerisa sulissutiginissaat.

Allaffisornermik suliallit tamarmik aalajangiisinnaatitaaffelersorneri pitsangorsarneqarput, tassami illoqarfinni pisortat namminneq illoqarfimminti aalajangiisinnaasuseqarnerpaajupput. Sanaartugassanik

missingersuusiornermi innuttaasut namminneq kissaataat aamma tusaaniarneqarput. Taamatuttaaq illoqarfimmi pisortat namminneq suliaqarfimmi iluanni pisinnaatitaaffeqarput.

Deloitte, siunnersortit aamma ilinniagaq aallaavigalugu ataqatigiissaarisut 2018-imi 2019-illu aallartilaarnerani arlaleriarlutik misissuippuit, innuttaasunik sullissineq kiisalu inunnik isumaginnitqarfik misissuiffigineqartarlutik. Misissuinerit taakkua aallaavigalugit suliniutit arlallit aallartinneqarput, kiffartuussiviit assigiinngitsutigut pitsanngorsaavagineqarput taakkualu malitsigisaanik sullitat innuttaasullu pitsaunerusumik kiffartuunneqalerput, taamatut sulinerup pitsaassusaanik piginniinnarnissaq imaluunniit pitsaunerusumik angusaqarnissaq sulissutigineqartuarpoq.

Illoqarfinni kulturi tunuliaqutaralugu sammisassat amerliartortinneqarput, Timi Tarnilumi missingersuutinut aningaasat immikkoortinneqartartut amerliartortinneqarneri malillugit. Illoqarfiiit tamarmik suleqatigiillutik arlalitsigut sammisaqartitsisarput.

Illoqarfinni tamani utoqqaat, innarluutillit meeqqallu siunnersuisooqatigiivnik pilersitsisoqarpoq.

Suliffeqarfiiit aamma inuussutissarsiorlutik namminersortut qanumut suleqatiginissaat tunngavilerniarlugu suliffeqarfimmik pilersitsinissaq aallartippoq.

Namminersorlutik Oqartussat kommunini sanaartugassaataasa tunniunneqartarnerisa akisussaaffilersorneqartarnissaat pillugit oqaloqatigiinnerit aallartippuit.

Ingerlatsinermut aningaasat atugassarititaasut

Kommune Qeqertalik ulloq 1.januar 2018 pilersinneqarpoq ullumikkullu Kalaallit Nunaanni kommuninit minnerup tulliuvoq 6.340-inik ulloq 1.januar 2020-imi najugaqarfingineqarluni. **Kisitsisit allattorsimaffiat 1**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-6	688	641	635	628	621	620	635	667	700	706	689
7-14	830	840	812	786	778	697	701	700	686	682	674
15-17	374	337	315	339	285	305	264	262	257	285	257
18-24	851	869	881	855	872	850	815	761	769	724	606
25-59	3.132	3.173	3.187	3.155	3.118	3.118	3.126	3.107	3.109	3.118	3.028
60-66	401	408	409	383	393	401	407	441	450	486	499
67+	500	507	517	535	558	570	560	562	562	586	587
Katillugit	6.776	6.775	6.756	6.681	6.625	6.561	6.508	6.500	6.533	6.587	6.340

Paassisutissanik tigusiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Piffissami 2010-miit 2017-mut innuttaasut ikiliartorput, tamatuma kingorna 2018-imi aamma 2019-imi amerliartorput. Innuttaasut amerlassusaat 2020-mi 247-nik ikiliartorput, ingammik 0-miit 59-nut ukiullit ikileriarlutik 60-nik qummut ukiullit amerleriarlutik.

Najugaqarfinni agguaqatigiissillugu najugallit ataani allassimapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 2.

Najugaqarfik ataaseq innuttaasut amerlassusaat	Ukioq				Agguaqatigiissillugu			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Kangaatsiaq	536	552	561	520	8,2 %	8,4 %	8,5%	8,2 %
Attu	202	200	202	203	3,1%	3,1%	3,1%	3,2 %
Iginniarfik	73	82	90	76	1,1%	1,3%	1,4%	1,2%
Niaqornaarsuk	267	280	263	249	4,1%	4,3%	4,0 %	3,9 %
Ikeraasaarsuk	104	105	101	90	1,6%	1,6%	1,5%	1,4%
Kangaatsiaq nunaqarfiilu	1.182	1.219	1.217	1.138	18,2 %	18,7%	18,5%	17,9%
Aasiaat	3.112	3.120	3.212	3.069	47,9%	47,8%	48,8%	48,4%
Akunnaaq	88	85	67	66	1,4%	1,3%	1,0%	1,0%
Kitsissuarsuit	59	53	59	50	0,9 %	0,8%	0,9 %	0,8%
Ikamiut	56	77	86	86	0,9 %	1,2%	1,3%	1,4%
Aasiaat nunaqarfiilu	3.315	3.335	3.424	3.271	51,0 %	51,0 %	52,0 %	51,6%
Qasigiannguit	1.127	1.105	1.075	1.081	17,3 %	16,9 %	16,3%	17,1 %
Qeqertarsuaq	853	856	854	839	13,1 %	13,1 %	13,0 %	13,2%
Kangerluk	23	18	17	11	0,4%	0,3 %	0,3 %	0,2 %
Qeqertarsuaq nunaqarfittaalu	876	874	871	850	13,5 %	13,4%	13,2%	13,4%
Katillugit	6.500	6.533	6.587	6.340				

Paasissutissanik tigusiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Kisitsisit allattorsimaffianni 2-mi takuneqarsinnaavoq Kommune Qeqertalimmi najugaqarfinni tamangajanni najugallit ikileriarsimasut, Attu aamma Qasigiannguit minillugit ikileriartoqarluni 2020. Qeqertalimmit nussortut affai sinnerlugit Aasiannit nussortuupput. Una aamma malugeqquneqarpooq; Kangerlummi najugallit malunnaatilerujussuarmik ikileriarput, tassami tassani najugallit 11-t ulloq 1.januar 2020-mi nalunaarsorneqarput.

Innuttaasut kositigaanerat aamma innuttaasunut neqeroorutit atuuttut assigiinngisitaartuassapput. Tamatuma malitsigisaanik najugaqarfiiit ilai allanut sanilliullutik assigiinngitsunik piginnaasalinnit najugaqarfingissallugit kajungernarnerusarput. Tamanna ima kinguneqarpooq najugaqarfiiit kommunimit assigiinngitsunik neqerooruteqarfingineqartartutut misigisaqarfingineqartarput.

Najugaqarfiiit tamarmik, najukkani ataasiakkaani kissaatit periarfissallu aallaavigalugit, pitsaasunik sinaakkuteqarnissaannik naalakkersuinermik suliallit kissaateqarput.

Isertitat ilanngaasigaanngitsut innuttaasunut ataasiakkaanut agguaqatigiissinneri kisitsisit allattorsimaffianni 3-mi ataaniittumi takuneqarsinnaapput:

Kisitsisit allattorsimaffiat 3

	Isertitat ilanngaasigaanngitsut				
	2014	2015	2016	2017	2018
Kangaatsiaq	139.552	140.969	152.727	153.592	150.663
Aasiaat	176.186	181.885	192.552	191.641	202.873
Qasigiannguit	181.308	186.620	202.422	206.187	212.048
Qeqertarsuaq	186.368	195.864	205.697	202.524	224.205

Paasissutissanik tigusiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Kisitsisit allattorsimaffianni isertitat ilanngaasigaanngitsut malunnartorujussuarmik nikingasinnaaneri takuneqarsinnaavoq. Qasigiannguit Kangaatsiallu 50.000-it sinnerlugit nikingapput, taakkua nikingassutaat 53.000-ngajaviupput.

Iolloqarfinni ilinniarsimassuseq isertitat ilanngaasigaanngitsut assiginnginnerinut peqqutaasinnaavoq.

Kisitsisit allattorsimaffianni 4-mi innuttaasut illoqarfinniittut ilinniarsimasussaasa qaffasinnerpaat naammassisimasat 2018-mi allattukkat ataaniittut takuneqarsinnaapput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 4

Ilinniagaq qaffasinnerpaaq naammassisaq	Illoqarfiit				Agguaqatigiissillugu			
	Kangaatsiaq	Aasiaat	Qasigiannguit	Qeqertarsuaq	Kangaatsiaq	Aasiaat	Qasigiannguit	Qeqertarsuaq
Katillugit	863	2503	856	650				
Tungnaviusumik atuarfik 10. klassi angullugu ataarfik	699	1711	606	468	81%	68%	71%	72%
Ilinniarnertuunngorniarfik	13	82	36	23	2%	3%	4%	4%
Inuussutissarsiutigalugu ilinniarneq	116	501	168	111	13%	20%	20%	17%
Ilassutitut ilinniarnerit	2	13	5	1	0%	1%	1%	0%
Sivikitsumik Ingerlariaqqiffusumik ilinniakkat	2	39	4	6	0%	2%	1%	1%
Bacheloritut ilinniarneq	1	10	2	2	0%	0%	0%	0%
Professionsbacheloritut ilinniarneq	30	118	31	34	3%	5%	4%	5%
Kandidatitut ilinniarneq	0	29	3	4	0%	1%	0%	1%
Ph.d / ilisimatusarnermik ilinniagaq	0	0	1	1	0%	0%	0%	0%

Paasissutissanik tigusiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Kommunimi tamarmi ilinniarsimassutsip qaffasissusaa nuna tamakkerlugu ilinniarsimassutsimut inorsarpoq, kisitsisit allattorsimaffianni 5-mi tamanna takuneqarsinnaavoq, tassani inuiaqatigiinni ilinniakkat qaffasinnerpaat 2007-mi, 2012-mi aamma 2017-imi naammassineqartartut qanorittuuneri aamma takuneqarsinnaapput.

Kisitsisit allattorsimaffii 4 aamma 5 imminnut sanilliukkaanni nuna tamakkerlugu innuttaasut meeqqat atuarfiini misilitsillutik naammassinnittartut ukiut qulit (10) matuma siorna angusaatut kommunimi innuttaasut massakkut angusarisartagaasa qaffasinnerpaaffiatut inissisimasoq takuneqarsinnaavoq.

Kisitsisit allattorsimaffiat 5

	Nuna tamakkerlugu			Agguaqatigiissillugu		
Ilinniagaq qaffasinnerpaaq naammassisaq	2007	2012	2017	2007	2012	2017
Katillugit	41072	42148	41939			
Tunngaviusumik atuarfik 10. klassi angullugu atuarfik	28503	27599	25369	69%	65%	60%
Ilinniarnertunngorniarfik	1154	1619	2134	3%	4%	5%
Inuussutissarsiutinut ilinniagaqarneq	7554	8330	9072	18%	20%	22%
Ilassutitut ilinniarnerit	124	208	350	0%	0%	1%
Sivikitsumik Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat	846	963	1077	2%	2%	3%
Bacheloritut ilinniarneq	134	202	262	0%	0%	1%
Professionsbacheloritut ilinniarneq	1956	2279	2503	5%	5%	6%
Kandidatitut ilinniarneq	781	911	1125	2%	2%	3%
Ph.d / ilisimatusarnermik ilinniagaq	20	37	47	0%	0%	0%

Paassisutissanik tigusiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Ukiup ingerlanerani suliniuteqarfiit angusallu pingaarutillit

Suliaqarfiit tamarmik Qaasuitsup Kommuniata kommuninut marlunnut, Avannaata Kommunianut aamma Kommune Qeqertalimmuit, avinneqarneranit 2018-imi sunnertissimapput. Innuttaasut sulisullu annerusumik minnerusumilluunniit kommuni nutaaq aaqqissuussaanerlu nutaaq 2019-mi sungiunniarsarivaat.

Aqqissuussaaneq nutaaq

Aqqissuussaaneq nutaaq suliarujussuuvoq, ileqqut arlallit sungiutiinnakkat atorunnaarsinnejarpuit nutaanilu pilersitsisoqartarluni. Kikkunnut tamanut tamanna unammillernartuuvoq. Napparsimalluni sulinngitsoortarnerit amerlavallaartut aamma ikilisarniarlugit suliniuteqartoqangaatsiarpoq. Atorfiit pingaarutillit suli inuttaqanngimmata sulisunik sulilersitsisarnerit 2019-mi suli atuupput.

Suliaq taanna tamanut unammillernartuuvoq artornarlunilu, taamaattorli maanngamut siuariartortoqangaatsiareerpoq. Sulisut tamarmik immikkoortunik tamanik inissiisarnissaat eqqarsaatigalugu ukiut arlallit atorlugit inissiortuisoqassasoq ilimagineqarpoq.

Najugaqarfiiit tamakkerlugit arlaleriarluni angalaffigisareerlugit assigiinngiaartunik unammillernartuutit paasineqarnerupput tamatuma kingorna suliniutit arlallit aallartinneqarput.

Suliniutit ilai ilaminnit sanilliullutik nukinnik amerlanerusunik pisariaqartitsisarput, tassami misissuinerit ilaasa paasinarsitimmassuk inunnik isumaginnitqarfiup iluani suliat ilai torersumik suliarineqarsimanngitsut paasineqarput. Taakkua Kommune Qeqertaliup nukinnik amerlanerusunik 2019-mi atuiffiginninnissaanik piumasaqaateqarput, tamannalu ukiuni tulliuttuni nangittumik pisassaaq.

Immikkoortortaqarfiiit nutaamik akissarsialerussummik aningaasaqarnermillu aqutsisummiik nutaamik atulerneqartussanut 2019-mi piareersarneqarput, taamaalilluni aaqqissuussap nutaap ERP-ip kommunimi 1.april 2020-mi atulernissaanut piareersartoqarpoq, taamaattorli ulloq atuilerfissaq Covid-19 peqqutaalluni 2020-mi ukiakkut kinguartinneqarpoq.

Isumaqtigiissutit il.il. pilersaarusrusiorlugit, aaqqissuullugit naammassisarlugillu 2019-mi sulisoqartorujussuuvoq. Suliat taakkua 2020-mi nangillugit aamma sulisoqangaatsiartoqassaaq. Taamaattorli suliaqarfiiit tamakkerlugit pitsasumik pilersaarusrusiorfiginerisa kingunerisaanik 2020-mi ukiunilu aggersuni sulinerit naammassiorneqarnissaat ilimagineqarput.

Kommunimi suliaqarfiiit assigiinngitsut inuussutissarsiortnunut attaveqarnerulernissaat 2018-mi aallartinneqassaaq. Taamatut sulilluni oqaloqatigiinneq ilaatigut suliffissarsiuussisarfimmi arlalitsigut allannguisarluni erseqqinnerulersinneqassaaq. Suliffeqarfiiit arlallit sulisussarsiortarput ilutigalugulu innuttaasut suliffissarsiuussisarfimmut saaffiginnittartut amerliartortut upternarsisinnaasarpalput.

Kisitsisit allattorsimaffianni 6-mi, ataani takuneqarsinnaasumi, suliffissarsiortutut nalunaarsukkat 2018-mut sanilliullutik ikinnerupput, tassami agguaqatigiissillugit ukiumut 329-imuit 279-mut ikileriarput.

Peqqutaasoq taanna suliffissarsiuussisarfimmi suliniutaasartut nutaamik aaqqissuuseqqinnermi nutaanik iseqlarluni misissorneqassapput; kisitsisit ukiumiit ukiumut malunnartumik allanguuteqarpiarpasinneq ajornersut paasiniaasoqassaaq aamma inuussutissarsiortunik oqaloqateqarnitsinni sulisussameertoqartarneq tusarsaasartoq qaangeriartorniassagatsigit.

Kisitsisit allattorsimaffiat 6

Suliffissarsiorut immikkoortiterlugu; piffissaq, nunap immikkoortua qaammat ter tid, distrik og måned.	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	December	Ukiumut agguaqatigi issillugu
2015	Kangaatsiaq	200	191	179	194	171	127	84	74	70	75	118	150
	Aasiaat	301	244	273	228	160	161	133	145	104	77	94	148
	Qasigiannguit	110	108	108	123	119	113	78	56	46	63	75	118
	Qeqertarsuaq	85	99	91	105	85	72	56	41	49	55	33	30
	Katillugit	696	642	651	650	535	473	351	316	269	270	320	446
2016	Kangaatsiaq	199	158	146	115	100	64	48	78	46	91	46	87
	Aasiaat	241	230	206	157	122	95	85	46	42	34	59	146
	Qasigiannguit	133	97	88	65	55	32	27	19	11	21	47	97
	Qeqertarsuaq	74	73	62	62	54	41	24	26	26	36	62	52
	Katillugit	647	558	502	399	331	232	184	169	125	182	214	382
2017	Kangaatsiaq	165	145	136	115	89	75	59	57	77	76	64	105
	Aasiaat	233	218	237	211	119	107	103	79	41	63	67	140
	Qasigiannguit	59	56	138	118	119	89	82	34	36	43	41	79
	Qeqertarsuaq	80	75	75	66	75	47	35	23	17	22	31	28
	Katillugit	537	494	586	510	402	318	279	193	171	204	203	352
2018	Kangaatsiaq	173	168	157	138	122	48	56	78	80	83	133	132
	Aasiaat	211	182	232	205	146	126	86	66	81	92	94	151
	Qasigiannguit	54	47	53	41	51	49	26	29	42	53	42	85
	Qeqertarsuaq	56	49	46	42	35	17	14	2	11	20	31	12
	Katillugit	494	446	488	426	354	240	182	175	214	248	300	380
2019	Kangaatsiaq	181	162	148	125	97	54	62	77	76	102	76	90
	Aasiaat	234	148	165	130	80	73	67	61	38	70	73	130
	Qasigiannguit	119	62	41	22	22	23	33	22	22	27	21	79
	Qeqertarsuaq	51	50	55	40	18	8	13	12	10	14	32	30
	Katillugit	585	422	409	317	217	158	175	172	146	213	202	329
2020	Kangaatsiaq	124	115										120
	Aasiaat	162	86										124
	Qasigiannguit	93	36										65
	Qeqertarsuaq	44	35										40
	Katillugit	423	272	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58

Sanaartornerup pilersaarutai, illoqarfiup ilaanut pilersaarusrornerit, kommunip pilersaarutaanik suliaqarnerit kiisalu immikkoortut pilersaarutaannik suliaqarnerit 2018-imni aamma 2019-imni sammineqarmata "naqqaneqqittaqaartoqarpoo" aamma suliaqarfimmi tassani sulisussanik atorfinitisitsisoqartarluni.

Paasissutissat/ atugassat amerlasoorpassuit pilerseqqinnejartariaqartarnerinik illuatungeriillu pingajuat aqqutigalugu pissarsiarineqartarnerinik suliaqarfik sunnertisimanikuovoq. Kommunimi ineqarnermut sanaartornermullu immikkoortortat pilersaarutaata suliarineqarnera ukioq manna aallartissaq. Sulineq taanna 2019-mi upernaakkut naammassineqarpoq. Sanaartukkut nutarterneqarnerinut/ iluarsartuunneqarnerinut siunissamilu aserfallatsaalineqarnerinut nukinnik pingaarnersiuinissamut suliaq taanna tunngaviliisuussaaq.

Unammillernartut qulaani allassimasut ilaatigut peqqutigalugit pilersaarutit tamarmik piviusunngortnissaat angumerineqanngitsoorput aallartinneqaratillu.

Najugaqarfinnut angalanerit angalanermilu misissuinerit paasinarsitippaat sanaartugassarpassuit suliarineqarsimanngitsut ukiorpaalunnili pingaarnersiornejarsimanngitsut. Pilersaarutit arlallit qanumut aamma malinnaaffigineqarsimanngillat. Pilersaarutit arlallit naammassineqarsimanngillat pilersaarutilu arlallit immikkoortunut arlalinnut aggulunneqartut pilersaarusrornerlunneq peqqutigalugu suliat naammassinagit ikerinnarmi unitsinneqartartut paasiortorneqarput.

Taamaattumik sanaartornermut ukiuni sisamani tulliuttuni 75 mio. koruuninik ukiut tamaasa immikkoortitsisarnissaq pisariaqassasoq nalilerneqarpoq.

Kangaatsiami atuarfiup nutaap pilersaarutitaa ilimagisaq malillugu suliarineqanngitsoq ukiup 2018-p qiteqqunnerani paasineqarpoq. Kommuni ima paasinnippoq Kangaatsiami atuarfik nutaaq Namminersorlutik Oqartussat akilerlugu sanatinniaraat, taamaalinerani Namminersorlutik Oqartussat isumaqartut ingutserineq inillu atuartitsiviusut sisamat nutaat kisiisa namminneq akilerniarlugit.

Pilersaarut taanna qulaajarniarlugu nukippasuit ukiup ingerlanerani atorneqarput. Pilersaarut Namminersorlutik Oqartussat suliassaraluat kommunimut tunniunneqassasoq Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni isumaqatigiissutigineqarpoq. Kommunalbestyrelsi aalajangerpoq aningaasat atuarfiup nutaap ilaannakortumik aningaasalersorneqarnissaanut atugassat atorlugit kommuni aningaasaliisuussasoq. Kangaatsiami nutaamik atuarfiliorneq maj 2020-mi aallartissaq.

Tamat oqartussaaqataanerat, ammasumik malinnaaffigiuminartumillu ingerlatsineq

Aaqqissuussaaneq nutaaq Kommune Qeqertalimmi atuuttoq innuttaasunut qanilaarnerusumik kiffartuussinissaq qulakkeerniarlugu toqqarneqarpoq. Taamaalilluni allaffisornermik minnerusumik eqaannerusumilli innuttaasut saaffiginnittut pisariaqanngitsumik, ingerlatsiveqarneq killilersuutiginagu, aporfilersornagit kissaateqarneq qulakkeerniarneqarpoq.

Aaqqissuussaaneq toqqarneqartoq ilinniakkat aallaavigalugit sulianik aaqqiissuteqartarnerit oqinnerulersissavai.

Taassuma saniatigut aaqqissuussaanerup nutaap ammaneruneq aamma ammasumik malinnaaffigiuminartumillu siunertaqarneq anguneqassasoq qulakkeerinnittussaassaaq. Suliaqarfii imminnut ataqtigiinnerisa aamma suliaqarfii assigiinngitsut ataatsimoorussillutik sulisarnerisa malitsigisaanik aqutsisut qullit sullisisartullu imminnut ungasittumik inissisimanissai qulakkeerneqarput.

Qaasuitsup Kommunerisimasaata avinneqarnissaanik innuttaasut tamat oqartussaaqataanerat atorlugu kissaataat aallaavigalugu Kommune Qeqertalik pilersinneqarpoq. Aalajangiisartut innuttaasullu ataasiakkaat imminnut ungasippallaartutut misinnartarneri kissaammut tassunga ilaatigut peqqutaapput. Aaqqissuussinerup nutaap qaninnerunissamik kissaat naammassiniarsarivaa. Sulisut ataasiakkaat piginnaasai akisussaaffiilu sakkortuumik taassuma piumasaqarfingai. Taakkua kommunimi inerisartuassallugit sulissutigissavarput.

Aqutsisut nalunaarusiaat – pisut, suliniutit illoqarfinnilu angusat

Aasiaat

Aasiaat tassaavoq kommunimi nutaami illoqarfiit pingaarnersaat 3.071-nik najugaqarfingineqartoq. Aasianni Sullissivik pingasunik aamma nunaqarfittaqaqarpoq; Ikamiut (83), Akunnaaq (66) aamma Kitsissuarsuit (50).

Taamaattumik Aasianni Sullissiviup innuttaasut katillugit 3.270-t sullittarpai.

2018-mi 3.428-nik najugaqarfingineqarpoq.

Ukioq 2019 Aasiannut nunaqarfiinullu ukiuuvvoq suleqatigiinnermik sammisaqarfik. Kommunimi paaqqinnittarfinni immikkoortortaqaqarfinni aqutsisut tamarmik suleqatigiinnerup sammineqarnerata aallartisarnerani katersortinneqarput, tamatuma kingorna suliaqarfinni aqutsisut namminneq akisussaaffimmi ataani suleqatigiinneq qulequtaralugu inerisaanissaminnik suliakkerneqarput.

Paaqqinnittarfiit tamarmik suleqatigiinneq qulequtaralugu sulipput suleqatigiinnissartik namminnerlu akisussaaffimminik avitseqatigiinnissartik anguniarlugit.

Immikkoortortaqaqarfinni aqutsisut paaqqinnittarfiit tamakkerlugit akimut suleqatigiinneq aallartippaat, soorlu assersuutigalugu sanaluttarfimmi sulisut aqutsisullu Danmarkimi pikkorissarneranni paarlallugit sulisoqarpoq. Immikkut ittumik nukinnik paarlatsinillu atuisoqarani meeqqerivinni sulisut sanaluttarfimmi sulisut pikkorissariareerlutik uternissaasa tungaanut paarlalluni sulisoqarpoq. Illoqarfimmi pedelit akisussaaffiitik suliatillu avittarpaat taamaalilluni nukiit aningaasallu sipaardeqarput illoqarfinit paarlatsinik taarsiinani.

Aasiaat nunaqarfiillu suleqatigiinneri ajunngillat.

Illuqarfiup aqquserngata annersaa asfaltimik qallerneqareerpoq, utoqqaat illuata allilernera aallartippoq, Saligaatsoq suliarineqarpoq, immikkut ittumik eqqakkat pillugit suliniutit suliarineqarput, tassani biilit umiatsiat quillu nunguullartut suliarineqarlutik.

Ketersugaasivik imermik oqummillu ajoquserpoq. Taassuma saniatigut illup qaliani, saqqummersitani tamani illulu illuani sullinernik uumasuaraqartoq paasinnittoqarpoq. Taamaattumik Nunatta ketersugaasivia suleqatigalugu eqqiaanersaarsuaqarpoq, sulliniaaneq taanna aningaasanik amerlanerusunik atuinermik kinguneqarpoq.

Sulisuvut qaammatit pingasukkaarlugit Kangaatsiami sulisarput aamma Kangaatsiami isumaginnittooqarfimmi sulisut ikiortarpaat.

Illoqarfimmi aqutsisut utoqqarnik innarluutilinnillu sullissineq immikkut sammivaat.

Kommunip 2019-mi takorluugaa ilaatigut anguneqarpoq, kommunip paaqqinnittarfiutaasa tamarmiusut suleqatigiilersinneqarmata. Illoqarfimmi aqutsisut tamarmik suleqatigiipput ataatsimoorlutilu suleqatigiinneq sammisimallugu. Aasianni aqutsisut misilissimangisaminnik tamarmik suleqatigiinneq aallartippaat aamma suliffeqarfiup iluani suleriaasitoqqatik atorunnaarlugit pitsaanerusumik suleqatigiinnik tamarmik atulerpaat. Suliffeqarfiup iluani suliffeqarfiuit tamarmik suleqatigiinnerulernissaat, aningasaqaqnerermik pitsaanerusumik aqutsineq kiisalu sanaartugassat suliassartai ukioq 2020-mi sammineqarnerussapput.

Ukioq 2019 ataatsimut oqaatigalugu naammaginarpoq, kisianni suliaqarfiup Inuit iluani immikkut ittumik atuivallaartoqarpoq.

Kangaatsiaq

2019 ukiuuvvoq Kangaatsiamut unammillernartulik. Suliat assigiinngitsut sulisoqarnikullu unammilligassat peqqutigalugit Kommune Qeqertalimmi najugaqarfinni allani sulisut amerlasuut ikuukkiartorlutik suliartortarput. Inunnik isumaginnittooqarfimmi sulisut ataasiakkaat Qeqertarsualiarlartinneqarput sullisseriaatsit pikkorissariartorlugit aallaqqasarlutilu sapaatip akunneri sisamat (4) angullugit.

Pisortatut atorfik kiisalu suliaqarfimmi aqutsisutut atorfik januar 2019-miilli inuttaqanngillat. Taamaattumik ukioq sulisunut paatsiveerusimaarfiuvoq.

Illoqarfimmi pisortat assigiinngitsut arlallit 2019-imni aaqqiissutaaggallartunik nassaartarput

Atorfii inuttalerneqanngitsut peqqutaallutik Kommune Qeqertaliup aaqqissuussaanera naleqartitaalu sulinermi atuutilersinneqarniarneri oqitsuinnaasimannilaq, tassami suliaqarfii allat sammineqartarmata. Taamaattorli ukioq 2019-p ingerlanerani arlalitsigut siuariartoqarpoq. Suliaqarfinni aqutsisutut atorfii, Inoqarfimmi aqutsisoq aamma Timi Tarnilumi aqutsisoq, inuttalerneqarput.

Nunaqarfii pisinnaatitaaffii nukittorsarneqarput, suliat amerlanerit suliakkiutigineqarput aamma sulisut pisinnaatitaaffeqarnerulersinneqarput, taamaallutik Kangaatsiami sulisunut utaqqimaarunaamisinneqarput.

Timi Tarnilumi sulisut ukiumi suliassamik allattorsimaffiat eqinnaallutik 2019-mi suliaraat, Kangaatsiami nunaqarfiiinlu pinaveersaartitsiniutit assigiinngitsut suliarisarpaat. Timi Tarnilu meeqqat inuuusuttullu nipilersonermik sungisarfissaannik ataatsimik ammaavoq aamma katersortarfimmi timersortarfimmilu ammasarfii allanngorlugit, taamaallulta eqimattat anguniakkavut, meeqqat 5.klassimiit qummut sunngiffimminni susassaqartinnissaat anguavut taassuma kingunerisaanik sulisut amerlineqarput.

Atuarfik; sanaartukkap initai 2019-mi nikisiterpavut, taamaalluni immikkoortoq allaffeqarfik allanngortillugu ininik atuartitsiviusussanngortinneqarpoq - Majorissami atuartunik atuartitsisinnaaneq

periarfissaalersinneqarpoq. Majoriaq ilaqtariit illuannut, atorfilittaqanngitsumut, 2019-mi nuuppoq aamma ilaqtariit illuat illut uigulukuttut ilaannut nuunneqarpoq. Nutaamik atuarfiliorneq 2019-mi aallartippoq taannalu 2022-imni piariissasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Kangaatsiaq ukiuni 190-ni piusimanini pillugu nalliuottorsutigineqarpoq tamannalu innuttaasunit avataanillu tikeraanit nuannarineqarpoq.

Qeqertarsuaq

Illoqarfik Qeqertarsuaq 829-nik najugaqarfingineqarpoq aamma nunaqarfik Kangerluk 11-nik ulloq 26.marts 2020-mi najugaqarfingineqarpoq, katillugit innuttaasut 840-iupput.

Aaqqissusseqqinnej iluatsissappat suliaqarfiiit suuneri akisussaaffiilu atorfilitnit innuttaasunillu ataatsimoorussamik paasineqartussaassapput. Paasissutissat, aqqutissiuussinerit, killiffiit il.il. suliffiup iluani nittartakkakut, Facebookikkut, allagarsiivikkut paasissutissiinarluni ataatsimiisitsinerit - soorlu katersortarfimmi innuttaasunik paasissutissiilluni ataatsimiisitsisoqarsimasoq - il.il. aqqutigalugit nalunaarutigineqarnissaat pingauteqarpoq.

Tassa imaappoq; suliaqarfiiit suuneri, suliassai akisussaaffiilu, Inoqarfiiup, Timi Tarnilup, Inuit kiisalu naleqartitat qanoq paasineqassappat. Aamma uanga atorfilittut innuttaasutullu pisortat neqeroorutaat aamma sinaakkutit pitsasut qanoq atorsinnaavakka aamma inuttut ataasiakkaatut pisariaqartitakka qanoq matussuserissinnaavakka kiisalu pisortat neqeroorutaat uanga pisariaqartitakkalu qanoq imminnut ataqtigisiinneqarsinnaappat. Suliaqarfiiit iluanni pitsasumik innuttaasunik sullissinissaq qiteralugu suleqatigitoqarpoq samminnittoqarlunilu.

Taamaattumik aaqqissusseqqinermik suliaq suliaqarfiiit tamarmik suleqatigiissillugit suli inerisarneqarpoq. Unammillernartut piffissap ingerlanerani takkuttartut kikkut tamaasa peqataatillugit qaqinneqartarpot aamma suliaqarfiiit tamarmik assigiinngitsumik inerartorput.

Ataatsimoorussamik ilitsersuutit suliaqarfinni atorfilitnut tamanut atuuttunik suliaqartoqarpoq, taakkua napparsimasoqartillugu sulinngiffeqartoqartillugulu ingammik atorneqartarpot. Suliaqarfiiit assigiinngitsumik aamma killiffeqarput. Ataatsimoorluni sulinerup inernerri imaappoq; sulisut sulinngiffeqarnertik aatsaat taama nuannertigisumik misigisimammasuk, suliartoriaartaqaratik suliffimmit innuttaasuniillu sianerfigitittariaqaratik. Taassuma saniatigut innuttaasut sullinneqartuaannartutut misigisimapput, aamma sulisut sulinngikkaluaraangata.

Suliaqarfiiit tamarmik suleqatigilernerisa kingunerisaanik suliassat assigiinngitsut suliaqarfiiillu ataasiakkaat akisussaaffii pitsaanerusumik tamakkerlugit takuneqarsinnaalerput aamma pisuni qanoq ittuni suleqatigiinneq aallartinneqassanersoq paasinarsilluni, aaqqissuussat arlallit iluatsilluarput makkua soorlu taaneqarsinnaapput; Qeqertarsuarmi ulluni pingasuni (3) arpatsitsineq, najugaqarfinnit allanit peqataasoqarani illoqarfimmi aaqqissuuttagaq. Nipilersornermik festivalertsineq Kalaallit Nunaanni nipilersortartut ilisarisimaneqartut arlallit peqataatillugit. Innuttaasut tamarmik peqataaffigisaannik asiarniq anaalerinerlu, taakkunani meeqlerivimmi meeqlat, atuartut, innarluutillit, inuuusuttut utoqqaallu iluanni najugallit peqataasarpot. Aaqqissuussat taakkua suliaqarfiiit tamarmik suleqatiginnerisigut taamaallaat iluatsippot aamma atorfilit innuttaasullu assut naammagisimaarinippot.

Najukkami ataatsimiitaliaq aamma pilersinneqarpoq aallartinnerlioraluariarluni maanna ingerlallualeriar-torpoq. Suliat allatsitullu sulinerit pitsangoriarpot tamakkiisumillu nakkutigineqarsinnaalerlutik.

Suliffeqarfiup iluani arlaleriarluni ukiup ingerlanerani pikkorissartitsisoqartarpoq, immikkoortortaqarfimmi aqutsisut, paaqqinnittarfinni aqutsisut, tapersersortit ikiortaatut pikkorissarnerit pikkorissanerillu allat.

Pisoq taasarialik naggasiullugu paasissutissiissutigineqassaaq sulisoq Hansine Broberg suliffeqarfimmi ataatsimi, kæmnerip kommunillu allaffiani, ukiuni 50-ni sulisimanerminut nalliuottorsutigineqarpoq.

Nunap naalagarisimasaata Phillip Rosendahlip kinguaavi tikeraarlutik kufferti angalalluni atorneqartartoq mikisunnguaq kusanartoq amiusoq tunissutigivaat, taanna assigiinngitsunik imaqarpoq; cigaanut kimmivik ujaraasoq ilaatigut taassuma iluaniippoq. Kuffertip imaasa allattorsimaffiat, unngiaatit, kukiiaatit, pujortaatip saliutai, allakkanut ammaat, isarussat puuat kuultimik qalligaq, qaammartartoq, atip allassimaffia, qungasequq, arsakoorfik, aningaasivik il.il.. Kiisalu pinngussat marluk (2) meeqqanut nassartagai; aappaa inuusaq cigaatortoq aappaalu allunaasartaqarpoq. Hr. Rosendahlip Kalaallit Nunaanni piffissami 1924-miit 1939-mut angalagaangami taakkua nassarlugit angalasarpoq. Tamatuma kingona Danmarkimut nuuppoq Kalaallit Nunaata ministereqarfiani atorfinilluni Kalaallillu Nunaanni angalasarnini nangippai.

Qasigiannguit

Kommunip nutaamik aaqqissuuteqqinnera illoqarfiup ukiup aappassaata ingerlanerani (2019-im) suliniutinik ineriaortitsivigaa, ineriaortitseqqinnermi illoqarfimmi immikkoortortaqarfiiit tamarmik sulianik nangitsiviupput.

Qasigiannguit illoqarfittut ingerlalluartutut ilisarnaatai tassaapput aalisakkerivik angisooq efterskolilu, illoqarfiup innuttaasut sullittagai katillutik 1.090-iupput (januar 2020).

INOQARFIMMI, INUNNI, TIMI TARNILUMI aqutsisut atorfinitssinnerisa kingorna suliaqarfiiit tamarmik imminnut suleqatigiinnissaat sammivarput, taamaattumik katersortarfimmi sulisut ataatsimoorlutik ukiap ingerlanerani ataatsimiisinneqarput, taakkua pitsasumik angusaqarfiupput aamma aaqqissuussaaneq paasilluarneqarpoq. Suliaqarfiiit tamarmik suleqatigiinnerini qulequttat ilaatigut aqutsisunit sulisunillu paasilluarneqarput. Ikkanki piaaneq suleriaatsinik allannguivallaarfiunngilaq, tamanna sulisunit annilaanngatigineqarsimavoq.

Timersortartunut innuttaasunullu ukiut siulii immikkut ittuupput, tassami illoqarfimmi qimussertartut peqatigiiffiata Avannaata Qimussersua meeqqat inersimasullu sukkaniuffigisaat martsip qaammataata aallartilarnerani pisut aaqqissuuppai.

Timi Tarnilup ataani suliat ilaatut taaneqassaaq "Kulunnguup arpatsitsinera"-ni aappassaanik peqatigiiffiit timersortarfillu ikiortigalugit aaqqissuunneqarpoq. Tamanna iluatsilluarpoq aamma pisoq taanna juulip qaammataata sapaatip akunnerisa naanerini kingullermi utikattunngorluni pisalissaaq kiisalu peqatigiiffimmit siunissami aaqqissuunneqartalissalluni. Illoqarfinitt allanit nunaniillu allanit peqataasoqarpoq.

Suliaqarfiiit INUA, INOQARFIK, INUIT aamma TIMI TARNILU ataatsimoorlutik illoqarfik upernaakkut salippaat, innuttaasunit peqataalluarfigineqartumik.

Illoqarfik katersugaasiveqarpoq ingerlalluartumik, taanna takornarissanit umiarsuarnut takornariartaatinut ilaasunit ukiut tamaasa junip qaammataani takusarneqartarpoq. Katersugaasivimmut nunaqarfik uumassusilik atavoq, tassani atisat amit, pisissit qarsorsallu 1700-kunni atorneqartartut inerisakkat sanaartoq-qinneqartarput. Pisiseq qarsorlu ullutsinni atorneqartartut atorlugit timersortarfiup iluani katersugaasiviullu eqqaani silami aamma pisissartitsisoqartarpoq. Pisissertartut AWG-mi peqataanissaminut piareersareerput, tassani peqataanermi pisissaartarneq nittarsaanniarneqarpoq.

Najukkami ataatsimiititaliap sammisassaqtitsisarnini ataatsimiittarnernilu ulloq 01.01.2019 aallarnerfigalugu aallartippai, kisianni innuttaasut ataatsimiititaliap suliai suli sungiutinngimmagitt siunissami paasititsiniaanissaq sammineqassaaq.

Aqutsisut nalunaarutaat – ingerlatsiviit

Isertitat ataanni kommunip akileraarutinit aamma tapiissutinit isertitai kiisalu aningaasat pissarsiassai nalunaarsorneqarput. Kontop taassuma ataanut nalikilliliinerit aamma nalunaarsorneqartarput.

Ukiumut isertitat missingersuutit kisitsisitaanut nikingalaartarlutik naapertuuttarput. Nikingassutit tamarmiusut annerpaartai nalikilliliinerupput, aaqqissuussinermi kommunillu pissarsiassaanik misissuinermi ilimagisamit nalikilliliinerunissaq pisariaqarsimavoq. Nalikilliliinerit nikingatitsut 801.000 koruuniupput.

Isertitat tunngavii - akileraarutit, tapiissutit oqimaaqatigiissitsineq

Kisitsisit allattorsimaffiat 7

ISERTITAT	Missingersuutit Nuussinerit ilassutit					Atuineq
	Aningaasaliissutit katillugit (kr. 1.000)					
80 Inuit isertitaannit akileraarutit	-207.548	-15.000	0	-222.548	-227.613	
81 Piginneqatigiiffiit akileraarutaat	-1.800	0	0	-1.800	-3.499	
83 Nalinginnaasumik tapiissutit oqimaaqatigiisitsinerlu	-358.768	0	0	-358.768	-358.872	
ISERTITAT katillugit	-568.116	-15.000	0	-583.116	-589.984	

Kisitsisit allattorsimaffiat 8

INDTÆGTER	Budget	Tillæg	Omplac.	I alt bevilling	Forbrug
	(Kr. 1.000)				
82 Namminersorlutik Oqartussanit kommuninillu allanit akiliutit	-358.768	0	0	-358.768	-358.872
90 Aningaasaatit nikerarneri	-209.348	-15.000	0	-224.348	-231.112
Isertitat katillugit	-568.116	-15.000	0	-583.116	-589.984

Kommunip akileraarutitigut isertitai annerusumik ataatsimoortumik tapiissutinit isertitaasарput, taakkununngia isertitat tullii innuttaasut akileraarutaannit isertinneqartarput. Ataatsimoortumik tapiissutit kommunip isertaasa 61 %-erai. Taama inissisimaneq aarlerinarpoq taamaattumik kommuuni suliniutinik inuussutissarsiutinik ineriartortitsinermut tapertaasinnaasunik aallartitsinissa pingaaruteqarpoq, aallartitsippammi akileraarutinik amerlanerusunik isaatitsisoqarsinnaassaaq. Taamaattumik suliffissarsiuussisarfik aqqutigalugu suliniutit innuttaasut pisariaqartitaannut aamma naleqquttuunissaat immikkut pingaaruteqarluni.

Ingerlatsineq 1 – Allaffissorneq**Kisitsisit allattorsimaffiat 9**

ALLAFFISSORNEQ	Missingersuutit Nuussinerit ilassutit			Atuineq	
	Aningaasaliissutit katillugit				
10 Qinikkanut aningaasartuutit	6.812	3.151	0	9.963	7.340
11 Kommunip ingerlanneqarnera	63.000	15.000	0	78.000	77.005
13 Qarasaasiaqarneq - IT	11.430	0	0	11.430	9.721
18 Suliassaqarfinni tamalaani suliat	4.100	0	0	4.100	3.595
ALLAFFISSORNEQ katillugit	85.342	18.151	0	103.493	97.662

Kisitsisit allattorsimaffiat 10

ALLAFFISSORNERUP INGERLANNEQARNERANI ANINGAASARTUUTIT.		Budget	Tillæg	Omplac.	Aningaasaliissutit katillugit	Atuineq
		(kr. 1.000)				
01	Akissarsiat il. il.	56.919	15.304	0	72.223	65.481
04	Utaqqiisaasumik inissiat tunngaviusumik konto 04	0	0	0	0	205
05	Sulisunut aningaasartuutit	4.820	0	0	4.820	5.930
06	Utaqqiisaasumik init	3.567	0	0	3.567	993
10	Allaffimmi atortunut aningaasartuutit	1.560	0	0	1.560	1.217
11	Qarasaasiat	442	0	0	442	61
12	Avataanit kiffartuunneqarnerit	13.717	0	0	13.717	20.189
15	Nioqquqissanik pisinerit	1.480	0	0	1.480	901
16	Nerisaqartitsinermut aningaasartuutit	138	2.021	0	2.159	376
20	Atortunik pequtinik il.il. pisineq	1.521	0	0	1.521	1.766
21	Ingerlatsinermut il. il. aningaasat	1.232	0	0	1.232	1.243
22	Iluarsartuussinerit aserfallatsaaliuinerillu	587	0	0	587	383
25	Ineqarnermut akiliutit il. il.	9	0	0	9	9
35	Peqatigiiffinnut suliffeqarfinnullu namminersortunut tapiissutit	565	826	0	1.391	721
71	Attartortitsinermiit isertitat	-921	0	0	-921	-1.052
79	Isertitat allat	-148	0	0	-148	-491
82	Namminersorlutik Oqartussanit kommuniniillu allanit akiliutit	-146	0	0	-146	-270
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allaffissorneq katillugit		85.342	18.151	0	103.493	97.662

Naalakkersuinermik suliallit, borgmesteri allattoqarfik, aqutsisooqatigiit, innuttaasunik sullissivit, sullissineq, aningaasaqarneq, naatsorsuutit, sulisoqarnermut immikkoortortaqarfik qarasaasialerisullu allaffissornermut ilaapput.

Innutaasunik sullissineq aamma sullissineq imminnut atapput, tassanimi aalajangernerit isumaginninnerup iluani sulinermut aningaasartutit ilaatigut pingaaruteqarluinnartarput.

Ilinniagaq aallaavigalugit illoqarfinni tamani suliaqarfiiit imminnut oqaloqatigiittareri ukiup ingerlanerani nukittorsaneqarput, nukittorsaanermi piginnaasat pitsaanerpaamik suliffeqarfiiup iluani atorluarneqarnissaat anguniarneqarpoq. Suleqatigiinneq taanna illiniagaq aallaavigalugu ataqtigisaaarisunit/ siunnersortinit unammillernartoqartillugu ikorsiivigineqartarpoq.

Ilinniagaq aallaavigalugu ataqtigisaaarisutut atorfiiit inuttaqannginnerisa kingunerisaanik suliaqarfiiit ilaasa oqaloqatiginissai suliassaanillu ataqtigisaaarinissaq suli suliarineqartariaqartarput. Innutaasunik sullissinerit illoqarfiiit imminnut suleqatigiinnerinik nukittorsaasoqareerpat ukiuni tulliuttuni pitsaanerulissasoq aamma eqannerulissasoq ilimasuttoqarpoq.

Suliffissaqartitsiniarnerup iluani sullissineq aamma isumaginnittooqarfimmi sullissineq qaffasissumik piginnaasalinnik atorfinittoqarnissaanik pisariaqartitsipput. Taamaattumik suliat immikkularissut suliarinissaannut illoqarfiit imminnut ikioqatigiittarnissaat piginnaasat eqqarsaatigalugit pingaaruteqarpooq.

Kangaatsiami suliat suliarineqarnissaannut sulisut suleqataarusussutsimik ukiarmi ukiumilu nutaami takutitsinerat assorsuaq nuannaarutigaarput. Sulisut illoqarfiit killingi qaangerlugit immikkut ittumik sulisinnaanertik uani takutippaat, ilaanni illoqarfinnut allanut piffissaq aalajangersimasoq atorlugu pisarialimmik sulisussaagaluarlutik takutitsilluaqaat.

Ingerlatsinermut tunngasut 2 – Teknikki

Kisitsisit allattorsimaffiat 11

TEKNIKKIMUT TUNNGASUT		Missingersuutit	Tapit	Nuussineq	Aningaasaliissutit	Katillugit
		(kr. 1.000)				
20	Aqquserngit, ikaartarfii, majuartarfii atortullu allat	4.075	0	0	4.075	3.999
21	Saligaatsuutitsineq, aputaaajaaneq ilanngullugu	4.800	0	-225	4.575	4.140
22	Pisuussutit uumassusillit	459	0	-9	450	169
23	Kommunip suliffeqarfii assigiinnngitsut	3.541	0	0	3.541	3.910
25	Qatserisartoqarneq	7.063	1.740	0	8.803	9.094
27	Tekniqeqarfiiup suliffeqarfiiutai allat	5.254	0	0	5.254	5.601
Teknikkimut tunngasut katillugit		25.192	1.740	-234	26.698	26.913

Kisitsisit allattorsimaffiat 12

TEKNIK		Missingersuutit	Tapit	Nuussineq	Aningaasaliissutit	Katillugit
		(kr. 1.000)				
01	Akissarsiat il. il.	11.126	650	-30	11.746	12.234
05	Sulisunut aningaasartuutit	529	0	713	1.242	939
10	Allaffimmi atortunut aningaasartuutit	83	0	-5	78	35
12	Avataanit kiffartuunneqarnerit	6.389	0	-518	5.871	5.527
15	Nioqqtissanik pisinerit	983	0	15	998	1.102
20	Atortunik pequtinik il.il. pisineq	1.109	0	18	1.127	1.566
21	Ingerlatsinermut il. il. aningaasat	3.274	0	-65	3.209	3.339
22	Iluarsartuussinerit aserfallatsaaliuinerillu	4.163	0	-240	3.923	3.878
71	Attartortitsinermit isertitat	-271	0	0	-271	-76
79	Isertitat allat	-2.193	1.090	-122	-1.225	-1.631
82	NamminersorlutikOqartussanit kommuninillu allanit akiliutit	0	0	0	0	0

Teknikkimut tunngasut katillugit	25.192	1.740	-234	26.698	26.913
---	---------------	--------------	-------------	---------------	---------------

Ikuallaavik, upalungaarsimasuutitat kiisalu kommunip silami suliaqartartui teknikkimut tunngasut iluanniipput. Taakkununnga aserfallatsaaliilluni, aputaajaalluni, eqqiluisaarluni il.il. sullinneqarnerit pisiarineqartarput.

Najugaqarfiiit ukioq manna tikeraarneqarnerini nukiit pitsaanerusumik atorneqarnissaat anguniarlugu piissusissamisoornerusumik suleriaatsinik aallartitsinissaq sammineqartarpooq. Suliassat ukiup ingerlanerani piffissami aalajangersimasumi sorliit suliarineqartarnissaanik pitsaanerusumik pilersaarusiornissaq uani sammineqartarpooq.

Kommunimi najugaqarfiiit assigiinnitsut imminnut pitsaanerusumik oqaloqatigiittarnissaannik qulakkeerinninnissaq aamma sulinermi uani ilaatinneqarpoq.

Ingerlatsinermut tunngasut 3 – Suliffeqarneq suliffissaqartitsiniutillu

Kisitsisit allattorsimaffiat 13

SULIFFISSARSIUSSISARFIK AAMMA INUUSSUTISSARSITUT	Missingersuutit ilassutit	Nuussineq Aningaasaliissutit Atuineq katillugit			
		(kr. 1.000)			
33 Namminersorlutik Oqartussanut akiliussigallarneq	0	0	0	0	176
34 Suliffissaqartitsiniutit	2.135	0	500	2.635	2.635
35 Piginnaanngorsaqqinneaq	2.209	0	0	2.209	2.323
37 Kommunip inuussutissarsiutitigut peqataanera	845	0	0	845	204
38 MAJORIAQ	8.332	0	0	8.332	7.624
39 Suliffissaarunnermi ikorsiissutit	7.350	0	0	7.350	6.139
Suliffissarsiuussisarfik inuussutissarsiornerlu katillugit	20.871	0	500	21.371	19.100

Kisitsisit allattorsimaffiat 14

SULIFFISSARSIUUSSISARFIK AAMMA INUUSSUTISSARSIIUTIT	Missingersuutit ilassutit	Nuussineq Aningaasaliissutit Atuineq katillugit		
	(kr. 1.000)			
01 Akissarsiat il. il.	17.325	0	500	17.825 18.623
05 Sulisunut aningaasartuutit	2.070	0	0	2.070 1.743
10 Allaffimmi atortunut aningaasartuutit	384	0	0	384 249
11 Qarasaasiat	50	0	0	50 21
12 Avataanit kiffartuunneqarnerit	1.995	0	0	1.995 1.537
15 Nioqqutissanik pisinerit	968	0	0	968 652
16 Nerisaqartitsineq	0	0	0	0 12
20 Atortunik pequtinik il.il. pisineq	485	0	0	485 745
21 Ingerlatsinermut il. il. aningaasat	894	0	0	894 1.203
22 Iluarsartuussinerit aserfallatsaaliuinerillu	400	0	0	400 469
25 Ineqarnermut akiliutit	90	0	0	90 128
30 Inunnik isumaginninnermi ikorsiissutit akileraarusigassat	7.324	0	0	7.324 6.099
31 Inunnik isumaginninnermi ikorsiissutit akileraarusigassaanngitsut	876	0	0	876 3.742
35 Peqatigiifinnut suliffeqarfinnullu namminersortunut tapiissutit	1.100	0	0	1.100 1.515
71 Attartortitsinermi isertitat	-335	0	0	-335 -175
79 Isertitat allat	-497	0	0	-497 -8
82 Namminersorlutik Oqartussanit kommuniniillu allanit akiliutit	-12.258	0	0	-12.258 -17.454
Suliffissarsiuussisarfik inuussutissarsiornerlu katillugit	20.871	0	500	21.371 19.100

Suliffissaqartitsiniutit, piginnaanngorsaqiinerit, kommunip inuussutissarsiuutinut akuunera, Piareesarfiit/Piorsaaviit kiisalu pisortanit ikorsiissutit suliffissarsiuussisarfip inuussutissarsiuutinillu sullissiviup suliarisarpai.

Kisitsisit allattorsimaffianni 6-mi ukiuni 2015-imit 2019-mut inuit suliffissarsiortut agguaqatigiissillugu ikileriarsimasut takuneqarsinnaavoq. 2015-miit 2016-mut ikileriarnerpaaffiupoq, tassani 468-miit 327-mut ikileriarput. 2016-miilli ikilartulerput. Suliaqarfiup iluani ukioq 2019-mi nukippassuit atorneqassapput aamma suliniutit nutaat suliarineqassapput sulisussarsiorlutik saaffiginnittartut eqqornerusumik sulisussaminnik innersuussivigneqartarnissaat sulinerlu qulakkeerniarlugit. Inuussutissarsiorunik qanumut oqaloqateqartarluni tamanna pissaaq pisullu ilaanni toqqaannartumik taakkua suleqatigineqartassapput.

Quppernermi tullermi angutit, arnat ukioqatigiikkutaallu agguataarneri itisilerlugit kisitsisitai takuneqarsinnaapput.

Kisitsosit allattorsimaffiat 15

**Quppernermi tullermi suliffissarsiotut angutit, arnat ukioqatigikuutaat, qaammatit pifissamullu aguataarneri
itiislerlugit kisitsitsitai takuneqarsinnaapput**

Angutit		Arnat												
2018	Kangaaatsiaq	Aasiaat	Qasigiannguit	Qeqertarsuaq	Kangaaatsiaq	Aasiaat	Qasigiannguit	Qeqertarsuaq	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
18-19	6	3	2	1	5	3	2	1	12	11	6%	8%		
20-24	10	9	4	4	10	9	4	3	27	26	13%	19%		
25-29	10	10	5	4	9	8	2	1	29	20	14%	15%	53%	66%
30-34	8	12	4	2	5	4	3	1	26	13	13%	10%		
35-39	6	4	3	0	8	7	2	1	13	18	6%	13%		
40-44	3	6	2	1	2	2	2	0	12	6	6%	4%		
45-49														
50-54	3	13	2	2	5	5	2	0	20	12	10%	9%		
55-59														
60+	6	17	2	2	7	5	2	1	27	15	13%	11%		
	5	10	4	2	2	6	0	1	21	9	10%	7%		
	4	8	2	0	2	1	1	0	14	4	7%	3%		
Katillugit	61	92	30	18	55	50	20	9	201	134				
									60%	40%				

Quppernermi tullermi suliffassiertut angutit, arnat ukioqatigikuutaat, qaammatit piffissamullu agguatarneri itisilerlugin kisisitsitai takuneqarsinnaapput

Angutit		Arnat												
2019	Kangatsiaq	Aasiaat	Qasigiannguit	Qeqertarsuaq	Kangatsiaq	Aasiaat	Qasigiannguit	Qeqertarsuaq	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
18-19	3	2	1	1	3	2	0	0	7	5	3%	4%		
20-24	11	7	3	3	10	6	3	2	24	21	12%	16%		
25-29	11	8	3	3	9	6	2	2	25	19	12%	14%	46%	52%
30-34	5	9	3	5	6	3	2	1	22	12	11%	9%		
35-39	8	4	2	1	5	4	2	2	15	13	7%	10%		
40-44	3	4	2	0	2	2	1	1	9	6	4%	4%		
45-49														
50-54	4	9	3	1	4	5	1	1	17	11	8%	8%		
55-59														
60+	6	12	2	1	6	4	3	1	21	14	10%	10%		
	4	6	4	2	2	6	1	0	16	9	8%	7%		
	5	8	2	1	1	0	1	1	16	3	8%	2%		
Katillugit	60	69	25	18	48	38	16	11	172	113				
									60%	40%				

Paasisutissanik tigusiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik

Kisitsisit allattorsimaffiani 15-mi 2018-mi aamma 2019-imi suliffissarsiortutut nalunaarsukkat illoqarfinnut, arnaanermut angutaanermut kiisalu ukioqatigiikkuaanut agguataarneri takuneqarsinnaapput.

Takussutissami tassani angutit suliffissarsiortut arnanut suliffissarsiortunit amerlanerungaatsiartut takuneqarsinnaavoq.

Suliffissarsiortut 46 %-ii, arnat angutillu 52 %-ii 18-init 39-inut ukiullit suliffissarsiortuuusut aamma suliffissarsiortunit tamanit 12%-ii suliffissarsiortut 25-init 29-inut ukiullit 14%-erigai.

Suliffissarsiortut 2019-mi ataatsimut oqaatigalugu ikilipput 2018-mut sanilliullugu, tassami suliffissarsiortut katillutik 50-nik ikilipput.

Ingerlatsinermut tunngasut 4- Isumaginnittooqarfik**Kisitsisit allattorsimaffiat 16**

		Missingersuutit	Nuussinerit ilassutit	Aningaasaliissutit katillugit	Atuineq	
		(kr. 1.000)				
00	Utaqqiisa inneruussiviit tunngaviusumik konto 00	0 425	0 0	0 -8	0 417	53 -16
40	Kommunip akiligaanik ulluunerani paaqqinnittarfimmiiitsisarnerit					
41	Meeqqanut inuusuttunullu ikorsiissutit	28.500	0	8	28.508	28.006
43	Siusinaarluni pensionisiaqarneq	20.076	0	0	20.076	19.082
44	Meeqqanut akilersuutit	1.833	0	0	1.833	822
45	Pisortanit ikorsiissutit	9.606	0	-500	9.106	10.824
46	Isumaginninnermi ikorsiissutit allat	5.566	0	0	5.566	5.069
47	Utoqqarnik sullissineq	59.589	88	0	59.677	66.382
48	Innarluutilinnik sullissineq	66.402	0	0	66.402	76.405
49	Isumaginninnikkut aningaasartutaasartut allat	1.210	60	0	1.270	677
ISUMAGINNINNEQ KATILLUGIT		193.207	148	-500	192.855	207.302

Kisitsisit allattorsimaffiat 17

SOCIAL		Missingersuutit	Immikkut aningaasaliissutit	Nuussineq	Aningaasaliissutit katillugit	Atuineq
		(kr. 1.000)				
01	Aningaasarsiat	84.291	0	145	84.436	101.664
05	Sulisunut aningaasartuutit	2.362	0	124	2.486	1.975
06	Utaqqiisaasumik init	30	0	0	30	0
10	Allaffimmi atortut	419	0	-9	410	188
11	Qarasaasiat	0	0	0	0	0
12	Avataanit kiffartuunneqarnerit	4.930	0	-52	4.878	3.801
15	Nioqquatsianik pisinerit	2.902	0	1	2.903	2.457
16	Nerisaqartitsineq	6.629	0	11	6.640	6.895
20	Atortunik pequtinillu allanik pisineq	2.045	0	-128	1.917	1.839
21	Ingerlatsinermi aningaasartuutit allat	2.851	38	5	2.894	2.754
22	Iluarsaanerit aserfallatsaaliuinerillu	812	176	452	1.440	1.970
25	Ineqarnermut akiliutit	1.409	0	0	1.409	1.353
30	Inunnut nuussinerit akileraarutaasussat	124.479	0	-679	123.800	118.895

31	Ikorsiissutinik pisiniarnerit	29.702	0	214	29.916	34.140
35	Pinaveersaartitsilluni aaqqissuussanut tapiissutit	1.874	0	0	1.874	1.543
42	Inersimasut DK-mi ulloq unnuarlu inissinneqarsimasut akiliunneqartarneri	38.674	0	-556	38.118	38.694
48	Pisassarisanit nalikilliliineq	100	0	0	100	0
70	Najugallit nerisaqarnerminnut namminneq akiliisarnerat	-4.974	0	0	-4.974	-6.872
71	Attartortitsinermit isertitat	-1.494	0	0	-1.494	-1.557
79	Isertitat allat	-1.788	-66	-28	-1.882	-2.114
82	Namminersorlutik Oqartussanit ukiumi uani utertoorutit	-102.424	0	0	-102.424	-100.323
ISUMAGINNINNEQ KATILLUGIT		192.829	148	-500	192.477	207.302

Isumaginninnerup ataani innuttaasut pisinnaatitaaffitsik naapertorlugu ikiorserneqarnerinut aningaasartuutit nalunaarsorneqartarpuit.

Innultaasut qassinilluunniit ukiullit piffissami sivikinnerusumi sivisunerusumiluunniit ikiorserneqarnissaminnik pisariaqartitsisunut tamanna atuuppoq. Ikorsiissutit ukua aqqutigalugit tunniunneqartarput: katsorsaneq, aningaasat ikorsiissutit aamma/ imaluunniit ulluinnarni sulianik sullissineq.

Suliaqarfik una assiginnngitsunik unammillernartunik peqarmat 2018-mi aamma 2019-mi ukiut taakkua tamaasa samminnittoqartarpooq.

Namminersorlutik Oqartussanit kommuni isumaginnittoqarfiup immikkoortortaasa arlallit iluanni suliassanik misissuinermi ikiorserneqarpooq. Namminersorlutik Oqartussat aalajangerput kommuni ukiuni nutaani ikorseqqissallugu piumassuseqarlutik.

Suliaqarfik mianernartorujussuuvoq taamaammat suliaqarfik sukkulluunniit sammineqangaatsiartartussaavoq. Ukiq 2018 naajartulereersoq Kangaatsiami suliat ilai suliarineqarsimannngisaannartut paasinnittoqarpoq. Ilimagisamit suliassat amerlanerungaatsiartut paasinnittoqarpoq. Suliat taakkua 2019-mi nukippassuarnik atuiffiupput, aningaasatigut sulisutigullu sunniuteqarput. Taamaattorli kommunip aaqqissugaanerani sulisut soleqatigiissinnaassusertik takutippaat.

Meeqqanut inuusuttunullu ikorsiissutit

Kommunip meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffiup avataanut inissitai ukiup naanerani 79-ipput.

Namminersortunut, Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu angerlarsimaffiutaannut aamma kommunip nammneq ulloq unnuarlugu angerlarsimaffiutaannut inissiisoqartarpoq. Taakkua saniatigut meeqqat ilaqtariinnut inissiiviusartunut inissinneqartarput.

Siusinaarluni pensionisiaqarneq

Kommunimi najugallit 387-t missaanniitut siusinaartumik 2019-mi pensionisiaqarput. Inatsit naapertorlugu siusinaartumik pensionit tunniunneqartarput.

Siusinaarlutik pensionisiallit tamarmik tigusartakkat amerlanersaannik tunineqartarput.

Pisortanit ikorsiissutit

Inuit 712-it kommunimit pisortat ikorsiissutaannik tunineqartarput.

Innarluutilinnik sullissineq

Inuit annertuumik innarluutillit pillugit Inatsisartut peqqussutaat naapertorlugu kommuuni 226-nik innuttaqarpoq.

Utoqqarnik sullissineq

Kommune Qeqertalik inunniq 581-t missaanniittunik 2019-imni utoqqalinersiuteqartoqarpoq. Utoqqalinersiutit inatsit naapertorlugu tunniunneqartarput.

Ingerlatsinermut tunngasut 5 - Atuartitsineq kulturilu

Kisitsisit allattorsimaffiat 18

ATUARTITSINEQ KULTURILU	Missingersuutit Nuussinerit ilassutit Aningaasaliissutit katillugit			Atuineq	
	(kr. 1.000)				
50 Meeqqanik inuuusuttunillu paaqqinnittarfiiit	39.860	2.500	0	42.360	44.666
51 Atuarfeqarfiiit	90.461	4.501	0	94.962	93.943
53 Sunngiffimmi sammisaqartitsineq	18.250	1.000	0	19.250	20.704
55 Atuakkanik atorniartarfearneq	1.500	0	0	1.500	1.472
56 Katersugaasiviit	3.742	0	0	3.742	3.347
59 Kulturimut sunngiffimmullu siunertanut tapiissutit	7.885	0	0	7.885	6.820
					0
ATUARTITSINEQ KULTURILU	161.698	8.001	0	169.699	170.952

Kisitsisit allattorsimaffiat 19

ATUARTITSINEQ KULTURILU	Missingersuutit Nuussinerit ilassutit Aningaasaliissutit katillugit			Atuineq	
	(kr. 1.000)				
00 Ingerlatsinermut konto 5-imut ilanngussat attuumassutilit uppernarsaatai - Atuartitsineq kulturilu	0	0	0	0	0
01 Aningaasarsiat	128.378	4.974	36	133.388	135.972
05 Sulisunut aningaasartuutit	3.873	0	116	3.989	3.700
06 Danmarkimi pikkorissarnernut aningaasartuutit	2.059	0	-168	1.891	2.426

10 Allaffimmi atortut	943	0	-40	903	615
11 Qarasaasiat	5	2.977	-5	2.977	2.073
12 Avataanit kiffartuunneqarnerit	1.758	0	-92	1.666	2.271
15 Nioqqutissanik pisinerit	3.679	0	-30	3.649	3.552
16 Nerisaqartitsineq	3.452	0	-10	3.442	3.129
20 Atortunik pequtinik il.il. pisineq	4.005	0	116	4.121	3.517
21 Tunniussuisunit allanit kiassarneq uulialu nammineq kissarsuuteqarfimmi atugassat	7.717	0	-114	7.603	7.194
22 Iluarsaanerit aserfallatsaaliuinerillu	3.038	0	326	3.364	4.119
25 Ininiq attartornerit	1.107	0	-135	972	796
31 Atuartut inaanni najugallit kaasarfimmussai	102	0	0	102	64
35 Tapiissutit (kontot immikkut ittut atorlugit tapiissutinik tigusisartut agguataartillugit aamma nalunaarsorneqarsinnaapput)	7.915	0	0	7.915	6.820
48 Pisassarisanit nalikilliliineq	-64	0	0	-64	3
70 Akiliutit	-4.625	0	0	-4.625	-4.062
71 Attartortitsinermit isertitat	-401	0	0	-401	-266
79 Isertitat allat	-1.183	50	0	-1.133	-954
82 Pineqartoq: najugaq qimannagu ilinniartitsisunngorniarneq	-60	0	0	-60	-17
	161.698	8.001	0	169.699	170.952

Atuartitsinermut kulturimullu aningaaasartuutini pineqarput kommunip ukununnga aningaaasartuutai suli atualinngitsunut, meeqqat atuarfiinut, perorsaanikkut tarnikkullu siunnersuinermet kiisalu sunngiffimmi neqeroorutinut aamma kulturikkut neqeroorutinut.

Kisitsisit allattorsimaffiat 20

Illoqarfik	Meeqqerivinni Meeraatit	Utaqqisut 0-3	Utaqqisut 3-6	Meeqqat 0-6	Sinneruttut meeqqat
Aasiaat	266	20	24	303	75
Qasigiannguit	90	2	4	105	15
Qeqertarsuaq	52	7	3	67	15
Kangaatsiaq	45	5	8	65	20
Nunaqarfik					
Attu	15	3	4	25	10
Iginniarfik	4	3	0	13	9
Ikerasaarsuk	3	0	0	5	2
Niaqornaarsuk	12	9	0	25	13
Akunnaaq	0	1	0	1	1
Kitsissuarsuit	5	0	0	5	0
Ikamiut	9	1		11	2
Kangerluk	0		0	0	0
Katillugit	501	51	43	613	150

Paasissutissanik tigusiffik: Winformatikkimit marts 2020-mi aamma ilinniagaq aallaavigalugu ulluunerani neqeroorutinik ataqatigissaarisumit tigulaakkat

Soorlu kisitsisit allattorsimaffianni 20-mi takuneqarsinnaasoq Kommune Qeqertalik ulloq 20.marts 2019-imi meeqqanit 613-init meeqqat 501-t ulluunerani neqeroorutitsinni assigiinngitsuniittarput. Kisitsit allattorsimaffianni najugaqarfitsinni tamangajanni taakkununnga utaqqisunut allattorsimaffeqarpoq aamma utaqqisunut allattorsimaffik Aasianni tanneruvoq.

Meeqqanut suli atualinngitsunut perorsaanikkut inerikkiartuutaasunik ulluunerani neqeroorutit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr 16, 3 december 2012 -meersumi kapitel 2 § 9-mi allassimasut naapertorlugit pingarnersiuereerluni inissamik tunniussisoqartarpoq.

Atuarfeqarfitsinni atuartut 874-pput, meeqqat atuarfiat pillugu nalunaarusiaq oktoberimeersoq takuuk, taakkunannga 40-t immikkut ittumik atuartinneqarnissaminnik neqeroorfigineqarnissaminnik pisariaqartitsipput.

Aallaqqaasiinermi soorlu taaneqareersoq kommunimi uani atuartut misilitsittarnerminni angusartagaat nuna tamakkerlugu angusaasartunut sanilliullutik ajornerusarput. Suliarniarfissat ilaat ataaseq tassaavoq meeqqat

atuarfiini angusartakkat pitsangorsarnissaat. Kommune Qeqertalimmi meeqqat atuarfiannik naammassinnittartut misilitsinnerinik agguaqatigiissitsinerit siornatigut misissuiffigineqarmata paasinnittoqarpoq taakkua angusarissaarpallaarneq ajortut. Sooq taama pissutsit ittuuneranik nassuaalluni sulinerit suli aqqutissiuunneqanngillat. Tassunga ilanngullugu illoqarfii atuarfiini tamani ilinniartitsisutut atorfiit ilinniartitsisunit inuttaqarnersut paassisallugu aamma soqtiginarsinnaavoq, illoqarfinni allani timelærerit atorfinitsinneqartarnerisut pinnani.

Ingerlatsinermi suliassaqarfik 6 – Pilersuineq

Eqqaavilerinermut, anartarfilerinermut, paaviartinnermut, ikualaavimmut imertartarfinnullu aningaasartuutit pilersuinerup ataani nalunaarsorneqartarput. Taakkunannga innuttaasut atuillutik akiliutaasa isertitartai isertitatut aamma tassani nalunaarsorneqartarput, akit allattorsimaffiat takuuk. Eqqakkat avatangiisink mingutitsinnginnerussammata arlalinnik ukiup ingerlanerani suliaqartoqarpoq. Tamatuma malitsigisaanik maskiinat eqqakkanik eqititsartut 2019-imi atulerneqassapput taamaalilluni illoqarfinni ikualaavinnut eqqakkat nassiussuunneqartalissapput.

Najugaqarfinnut angalanermi nunaminertat najugaqarfiillu siunertamut tessunga sorliit piukkunnarnerunersut toqqartorneqarput.

Kisitsisit allattorsimaffiat 21

PILERSUIFFIIT	Missingersuut Tapit Nuussineq. Aningaasaliissutit Atuineq katillugit (kr. 1.000)				
60 ilanngussat innersuunneqartut - konto 6	0	0	0	0	0
66 Eqqaavilerineq allallu.	-200	1.000	269	1.069	1.692
68 Pilersuivit allat	4.650	1.500	-35	6.115	6.489
PILERSUIFFIIT	4.450	2.500	234	7.184	8.181

Kisitsisit allattorsimaffiat 22

PILERSUIFFIIT	Missingersuutit Immikkut aningaasaliissutit	Nuussineq Aningaasaliissutit katillugit	Atuineq
	(kr. 1.000)		
01 Qaangiuttoornerit - tiimimusiallit	8.299	0	120
05 Sulisunut aningaasartuutit	230	0	-15
10 Allaffimmi atortut	40	0	0
			40
			8

12 Avataanit kiffartuunneqarnerit	7.122	950	65	8.137	8.366
15 Nioqqutissanik pisinerit	1.008	50	107	1.165	1.059
20 Atortunik pequtinillu allanik pisineq	1.216	0	0	1.216	927
21 Innaallagiaq	3.564	0	-18	3.546	2.920
22 Iluarsaanerit aserfallatsaaliuinerillu	1.339	0	-25	1.314	1.184
79 Kissarnermik tuniniaaneq	-18.368	1.500	0	-16.868	-15.163
6 PILERSUIIFIIT	4.450	2.500	234	7.184	8.181

Soorlu Aasiannut nalunaarusiami oqaatigineqareersoq ikuallaaviup ingerlanneqarnera 2019-imikitsangortinniarlugu suliniartoqassaaq.

Sanaartorneq

Kisitsisit allattorsimaffiat 23

SANAARTORNEQ	Missingersuutit	Immikkut	Nuussineq	Atuineq	
	atingaasaliissutit	atingaasaliissutit	katillugit	(kr. 1.000)	
70 Sanaartornermut aningaasartuutit, ineqarneq	17.096	1.344	0	18.440	5.758
71 Sanaartornermut aningaasartuutit allaffisorneq	1.650	212	0	1.862	307
72 Sanaartornermut aningaasartuutit teknikki	11.650	8.595	500	20.745	13.544
73 Sanaartornermut aningaasartuutit inuussutissarsiutit suliffissarsiuussisarfillu	1.100	147	-500	747	205
74 Sanaartornermut aningaasartuutit isumaginninneq	9.000	-1.345	0	7.655	6.353
75 Sanaartornermut aningaasartuutit atuarfeqarneq kulturilu	17.600	11.890	0	29.490	-3.761
76 Sanaartornermut aningaasartuutit pilersuifftiit	12.016	5.262	0	17.278	1.406
77 Sanaartorfigissaaneq	5.000	0	0	5.000	0
79 Ataatsimut aningaasaatit	0	-151	0	-151	393
Sanaartornermut aningaasartuutit katillugit	75.112	25.954	0	101.066	24.206

Kisitsisit allattorsimaffiat 24

SANAARTORNEQ	Missingersuutit Nuussinerit ilassutit Aningaasaliissutit Atuineq katillugit				
	(kr. 1.000)				
12 Allat sullissinerat	0	190	0	190	0
50: Pilersaarusiorneq	84.512	32.816	0	117.328	44.503
82 Namminersorlutik Oqartussanit ukioq manna tapiissutit	-9.400	-7.052	0	-16.452	-20.297
Sanaartornermut aningaasartuutit katillugit	75.112	25.954	0	101.066	24.206

Sanaartornerup ataani sanaartukkat, soorlu aqquserngit, inissiat illut il.il. aningaasartuutai nalunaarsorneqartarpuit.

Pilersaarutit suut pigineqarnersut kommunimilu inissiat, illut aqquserngillu qanorinnerinik qulaajaalluni nukippusuarnek ukiup tannersaani atuisoqarpoq. Taakkua saniatigut 2019-imik ukiunilu tulliuttuni sanaartugassat aallartinneqartussat pilersaarusiorneqarneri aamma suliarineqarput.

Kommunimut pilersaarut, immikkoortut pilersaarutaat, imikup aqqutaasa pilersaarutaat kiisalu inatsisit naapertorlugit pilersaarusiortussaanerit allat nukippasuit atorlugit suliarineqarput. Pilersaarutit ataasiakkaat ukiup ingerlanerani suliarineqarnerini WHO-p nunarsuaq tamakkerlugu pujuartitsilluni ineriertortitsinissamik anguniagai 17-it pilersaarusanut ingerlaavartumik ilanngunneqartarput.

Tunngaviusumik paassisutissat aqutsisuini kommuni ilaavoq aamma Namminersorlutik Oqartussat inissiaataasa kommunimut tunniunneqarnissaanik sulinermi suleqataalluni.

Aningaasaliinermut naatsorsuutit

Kisitsisit allattorsimaffiat 25

Aningaasaatit immikkoortiterneri	Missingersuut Tapit Nuussineq.			Atuineq	
	Aningaasaliissutit katillugit			(kr. 1.000)	
85 Erniat piginnittullu aningaasat tunniussaat, aningaasat nalinginit annaasat iluanaarutillu	-5.438	0	0	-5.438	-5.157
86 Isertitat allat	0	0	0	0	-20
88 Nalikilliliinerit, isumakkeerinninnerit	1.500	2.400	0	3.900	4.701
Aningaasanik immikkoortiterneri katillugit	-3.938	2.400	0	-1.538	-476

Kisitsisit allattorsimaffiat 26

Aningaasaatit immikkoortiterneri	Missingersuut Tapit Nuussineq. Aningaasaliissutit Atuineq katillugit				
	(kr. 1.000)				
46 - Erniat aningaasartuataat aningaasat nalingini annaasat	300	0	0	300	573
48 Pisassarisanit nalikilliliineq	1.500	2.400	0	3.900	4.701
79 - Isertitat allat	0	0	0	0	-24
86 Aningaasat pissarsiassat / iluanaarutit	-5.738	0	0	-5.738	-5.729
Aningaasanik immikkoortiterneri katillugit	-3.938	2.400	0	-1.838	-479

Aqutsisut nalunaarutaat – suliaqarfiiit assigiinngitsut suleqatigiinneri

Sulisut

Ukioq 2019 ukiup siulianitut Kommune Qeqertalimmut unammillernarpoq; suliffiit, aqutsisutut atorfiiit kiisalu ilinniagaq aallaavigalugu ataqtigissaarisutut atorfiiit INUA-niitut arlallit kiisalu Kommune Qeqertalimmi atorfiiit allat inuttaleruminaapput.

Taakkua ilai arlallit suli inuttalerneqanngillat, soorunami tamanna unammillernartortaqrarpoq.

Kommune Qeqertalimmi sulisoqarnermut immikkoortortaqrarpoq naliliinera imaappoq; Kommune Qeqertalimmut nuukkusunneq kajungerineqarpiangnitsoq. Inissiat pitsaanngitsut, katissimasap/ inooqatigisap suliffissaqaannginnera, ulluunerani neqeroorutini inissaqartitsinnginnej aamma atuarfimmi pissutsit pitsaannginneri (ilinniartitsisunik amigaateqarneq) kiisalu Kommune Qeqertalimmi kulturikkut periarfissat sunngiffimmi sammineqarsinnaasut amigaataaneri peqqutitut taakkartorneqartarpuit.

Sulisut 2019-mi qassiunerisa allattorsimaffiat ataani takussutissiarineqarpoq, tassani ukioq naallugu tiimimusiallit qaammammusiallillu avillugit nalunaarsorneqarput.

Sulisut 2019		Ukioq naallugu suliffiit		
		Qaammammusiallit	Tiimimusiallit	Katillugit
Allaffisorneq		39	8	46
Isumaginninneq aamma ilaqtarit		67	634	701
Ilinniartitaaneq kulturilu		171	118	289
Inuussutissarsiuut suliffissarsiuussisarfik aamma teknikki		238	240	478
Katillugit		515	1000	1515

Taakkua saniatigut 2019-mi sulisunik immikkoortortaqarfinni ukunani sulilersitsinianerit pisartut paasissutissiissutigineqarsinnaapput:

Atorfimmik inuttassarsiussine q	Sulisussarsiorlu ni allagartaliinerit amerlassusaat	Atorfiiit amerlassusaa t	Qinnuteqaateqarto q	Sulisussarsiorluni allagartaleeqqinner it amerlassusaat
INUA	41	46	60	9
Aasiaat	74	115	118	11
Kangaatsiaq	40	40	26	11
Qeqertarsuaq	24	26	15	4
Qasigiannguit	31	37	1	1
	Sulisussarsiorlu ni allagarsiinerit katillugit	Atorfiiit katillugit	Qinnuteqaatit katillugit	Allagarseeqqinneri t katillugit
		169	218	160
				27

Kisitsisit allattorsimaffianni qulaaniittumi takuneqarsinnaavoq atorfiiit inuttassarsiukkat ingerlaavartumik allagarsiunneqartarneri aamma aqutsisutut sulisutullu atorfinnut qinnuteqaatit.

IT aamma digitalinngortitsineq

Attaveqaatit:

Atuarfik Gammeqarfik attavimmik sukkasuumik (fiber netværkimik taaneqartartumik) ikkussivigineqarpoq, taamaalilluni atuarfimmi tamarmi ledningit atornagit internetimik atuisinnaanermut atassusertoqarsinnaalersitsisoqarpoq (iPadimik suliniut).

Kommune Qeqertalimmi atuarfiit tamarmik immikkut serverilerneqarput, serverit assigiipput aamma qarasaasiap piginnaasai (software) assigiipput. Qarasaasiat angallattakkat tamarmik nutaamik Windowsimik aamma Office pakkemik ikkussuivigineqarput. Inuit ilai nutaamik qarasaasiamik angallattagartaarput aamma qarasaasiartaarput, atuarfiilli ilai hardware allanngunngilaat, taakkua suli atorneqarsinnaammata.

Nunaqarfinni atuarfiit 2019-imni ledningertaqanngitsumik internetimik atuisinnaanngornissaannut atortorissaarutinik ikkussuiffiginissaat angumerisinnaasimanngilarp, taamaattorli nunaqarfinni atuarfnnut atortorissaarutit ikkussugassat pisariereerpavut.

Attaveqaativut pillugit Tele isumaqatigiissusiorfiginikuvarput (MPLS, Lanlink, oqarasuaatit, oqarasuaatillu angallattakkat). Attaveqartarnitsinnut tamanut aki ataaseq siunissami akilertalissavarput. Taassuma saniatigut attaveqaativut Lanlink aamma MPLS-it sukkanerusumik atorsinnaalersippavut.

Atuisut:

Atuisut amerliartorput. Paaqqinnittarfiit ilai atuisut attaveqaat ADSL atorlugu taamaallaat attaveqaatillit Windowsimik qarasaasiaminut ikkussuivigineqarput taamaalillutik kommunip qarasaasialeriffianut atassuserneqarput.

Naqitsissutit

Nunaqarfinni allaffiit, nunaqarfinni paaqqinnittarfiit aamma illoqarfiit ilaasa atuarfii nutaanik naqiterussutitaarput aamma naqiterussutit pillugit isumaqatigiissut InULT-mik isumaqatigiissumut ilannguppoq. Naqiterussutit angisuut nutaat ukunannga atugassat pisariortorneqarput; Majoriaq Qeqertarsuaq, Kommune Qeqertalik Qeqertarsuaq, Kommune Qeqertalik Qasigiannguit aamma INUA. Aasianni naqiterussut angisooq aserormat nutaamik naqiterussummik aamma pisivugut.

Illoqarfinnik nunaqarfinnillu sullissineq

Illoqarfinni tamani serverinik 2019-mi ikkussuivugut aamma illoqarfiit tamaasa tikillugit sullippavut. Nunaqarfiit tamakkerlugin aamma angalaffigivagut. Nunaqarfiit internetimut atassutitik unammillernartortaqtissimavaat, nunaqarfinni internetip sukkassusia kipisaqattaartarsimavoq arriillunilu. Nunaqarfinni paaqqinnittarfiit allaffiillu nutaanik oqarasuaatitaartorput (oqarasuaatit iikkamut ikkunnillit) kisianni nunaqarfinni sulisut oqarasuaatit iikkamut ikkunnillit naammagittaalliuigimmatigik oqarasuaatinik ledningertaqanngitsunik inniminniivugut.

Sulisoqarnermut tunngasut:

INUA-ni qarasaasialerisut immikkoortortaqarfiiani IT administratoritut atorfik ukiup affaa siulleq inuttaqanngilaq, tassanilu IT-supporteritut atorfilik kisimiilluni sulivoq. Atuarfik Gammeqarfik marlunnik (2) IT-medarbejdereqarpoq ataatsimillu sulilluni sungiusartoqarluni.

INUA-nut Aasiannullu attaveqartarnerup saniatigut illoqarfiit allat IT pillugu attavigineqartarpot.

Illuutit

Kisitsisit allattorsimaffiat 27

Atorneqarnera	Kangaatsiaq		Qasigiannguit		Qeqertarsuaq		Aasiaat		Katillugit	
	Qassi t	m ² Katin.	Qassi t	m ² Katin.	Qassi t	m ² Katin.	Qassi t	m ² Katin.	Qassi t	m ² Katinnerat
Allaffissorneq	8	1.681	4	1.268	4	1.281	4	2.926	20	7.156
Inigisaq	1	388	4	866	5	414	6	1.240	16	2.908
Najugaqarfik/ inuussutissarsiutit					1	390			1	390
Atuakkanik atorniartarfik							1	280	1	280
Ulluunerani paaqqinnittarfik	4	1.000	4	1.456	1	392	7	1.927	16	4.775
Assigiiungitsut	8	325	5	225	14	851	8	1.186	35	2.587
Ulloq unnuarlupaaqqinniffik	1	221							1	221
Inuussutissarsiutit										
Bililut inissiisarfik	7	328			5	1.071	4	616	16	2.015
	1	49	2	516	2	519	4	468	9	1.552
Timersortarfik	1	870	1	1.700					2	2.570
Toqqortaasivik					1	49	8	1.024	9	1.073
Ilagiit illuutai	4	561	2	720	2	377	1	90	9	1.748
Katersugaasivik			4	389	1	266	2	424	7	1.079
Paaqqutarineqartariallit najugaat	1	648	1	555	2	1.284	1	2.714	5	5.201
Imeqarfik					1	43			1	43
Illut pingaernerit tullii					1	80	3	205	4	285
Atuarfik	5	1.517	4	4.623	5	1.877	11	6.231	25	14.248
Imeqarfik			2	16					2	16
Kissarnermik tunisassiorfik					2	69	3	44	5	113
Aqquserngit	2	55							2	55
Sannavik	3	184	1	55	9	829	8	1.432	21	2.500
Katillugit	46	7.827	34	12.389	56	9.792	71	20.807	207	50.815

Kisitsisit allattorsimaffiani qulaaniittumi kommuni ininik quleriaanik katillugit 50.815 m²-tut angitigisunik illuuteqartoq. Illoqarfimmiit illoqarfimmum soorunami illuutit angissusai nikerartarpuit.

Kommunip illuutai ingerlatsinermut, allaffisornermut inissiatullu atorneqarneri malilugit immikkoortiterneqarsinnaapput.

Kommunip inissiaatai INI-mit ingerlanneqarput allaffisornermilu suliassartai suliarineqartarlutik, taamaattorli kommunip ingerlatsinermut illut atugai kommunip ingerlatsinermut immikkoortortaqarfiinit kiisalu silami sulisuinit ingerlanneqarlutik.

Kommunip inissiaataasa attartortittakkat nalunaarsorneqarneri A/S INI suleqatigalugu 2018-mi aallartippoq. Nalunaarsuineq november 2019 naasoq naammassivoq. Paasissutissat taakkua illoqarfinni inissiat pilersaarutaasa immikkoortuisa pilersaarutaannut atorneqartussaapput. Inissiat pilersaarutaasa immikkoortuisa pilersaarutaatut siunnersuut siulleq 2020-p naanerani naammassisangatinneqarpoq.

Illut ingerlatsinermut allaffissornermullu atorneqartut kommunimut atasut kommunip illuutigai. Ininik inissianillu kommuuni pisariaqartitaminik naammassinnissinnaajumalluni pisarialimmik attartortariaqartarnikuuvvoq.

Kommunalbestyrelsi aalajangereerpoq inissiaatit aqunneqarneri uterteqqinniarlugu sulisoqassasoq. Silineq taanna ima aallartinneqarpoq; siulermik suliarianinittussarsiuussiniarluni periarfissat misissorneqarput. Inissiaatileqatigiiffik A/S INI-lu massakkut isumaqatigiissutaasoq 2019-p naaneranut atuuppoq. Inissiat allaffissornikkut aqunneqarnerisa, kiffartuunneqarnerisa aserfallatsaalinерисалу nutaamik isumaqatigiissutaat atsiorneqareerpoq. Isumaqatigiissut taanna 2021-p naanerata tungaanut atuutissaaq.

Naatsorsuutit pillugit nalunaarut

Ukiumi angusat 36,2 mio. koruuninik sinneqartoortut takuneqarsinnaavoq, missingersuusiornermi 37,7 mio. koruuninik angusaarnissaq ilimagineqarpoq, taamaattumik 74 mio. koruuninik nikingassuteqarluni taama angusaqartoqarpoq.

Missingersuusiornermut sanilliullugu ukiumi tassani sanaartortoqannginneruneranik taama ilaatigut nikingasoortoqarpoq. Konto taanna kisimiilluni 76 mio. koruuninik nikingasoornermut ilapittuutaavoq. Nikingasoornermut peqqutit annerit ilaat tassaavooq Kangaatsiami atuarfiliornermut atuinikinneruneq, ilaatigut Namminersorlutik Oqartussanit tapiissutit 2019-imi missingersuutinut ilanngunneqarsimanngillat. Immikkut ittumik 25,9 mio koruuninik konto 7 aqqutigalugu aningaasaliissuteqartoqarpoq, aningaasaliissutit taakkua tassaapput 2018-imi atunngitsuukkat ukioq 2019-mut nuunneqarnikut.

Sanaartugassatut pilersaarutit piviusunngortinngitsuukkat immikkut ittumk aningaasaliissutit ukioq 2020-mut ilanngunneqarumaarput. Pigisat nalillit 219,5 mio. koruuninik naleqarput aamma aningaasaatit kontoot/nammineq aningaasaatit 176,5 mio koruuniupput.

Kommunit missingersuusiornerat, aningaasanik tigoriaannaateqartarnerat, naatsorsuutaat, kukkunersiusoqarnerat kiisalu karseqarnerat naatsorsuuseriveqarnerallu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3 3.februar 2012-meersoq kiisalu Kommunit Namminersorlutilu Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 26 28.november 2017-meersoq naapertorlugit ukiumut naatsorsuutit suliarineqarput.

Aningaasaliissutinik naatsorsuusiorneq

Kommunalbestyrelsi ukioq 2019-imi marlunnik (2) kisitsitalinnik aningaasaliissuteqarpoq taakkua katillutik aningaasaliiffigisat 46-ipput. Aningaasaliiffigisat ima atuiffigineqarput

	Naatsorsuutinut ikkutat	Missingersuutit nutartikkat	Nikingassut
10 Qinikkanut aningaasartuutit	7.340.309,27	9.963.000	2.622.691
11 Kommunip ingerlatsinera	77.005.136,01	78.000.000	994.864
13 - IT-mik atotorissaarutit	9.721.542,30	11.430.000	1.708.458
18 Suliat assigiinngitsut	3.595.830,02	4.100.000	504.170
20 Aqquserngit, ikaartarfilt, majuartarfilt aamma sanaartukkatt allallu	3.998.929,90	4.075.000	76.070
21 Eqqiluitsitsineq aputaajaanerillu	4.140.182,23	4.575.000	434.818
22 Pisuussutit uumassusillit	168.790,92	450.000	281.209
23 - Kommunimi suliffedqarfitt assigiinngitsut	3.909.656,17	3.541.000	-368.656
25 Qatserisartoqarfik	9.094.132,00	8.803.000	-291.132
27 Teknikkikkut ingerlatat allat	5.601.379,29	5.254.000	-347.379
30 ilanngussat innersuunneqartut - konto 3	0,00	0	0
33 Namminersorlutik Oqartussanut akiliussigallarneq	175.931,98	0	-175.932
34 Suliassaqaqtitsiniarluni suliniutit	2.634.905,97	2.635.000	94
35 Piginnaangorsaaqqiineq	2.323.010,35	2.209.000	-114.010
37 Kommunimi inuussutissarsiusitigut suliniutit	203.549,35	845.000	641.451
38 MAJORIAQ	7.623.887,21	8.332.000	708.113
39 Suliffissaqaqtitsiniarnermi ikorsiissutit	6.138.608,25	7.350.000	1.211.392
40 Meeqquerivinni akiliunneqarluni inissat	-16.379,57	417.000	433.380
41 - Meeqqanut inuusuttuaqqanullu ikorsiinerit	28.006.303,88	28.508.000	501.696
43 Siusinaartumik pensionisiat	19.081.679,30	20.076.000	994.321
44 Meeqqanut akilersuutit	821.597,61	1.833.000	1.011.402
45 Pisortanit ikorsiissutit	10.823.790,06	9.106.000	-1.717.790
46 Isumaginninnermut aningaasaleeqataassutit allat	5.068.963,30	5.566.000	497.037
47 Utoqqarnik sullissineq	66.381.631,67	59.677.000	-6.704.632
48 Innarluutiliinnut tunngasut	76.404.626,34	66.402.000	-10.002.626
49 Isumaginninnermut aningaasartuutit allat	676.692,77	1.270.000	593.307
50 Meeqqanut Inuuusuttunullu Ulluunerani Paaqqinnittarfitt	44.665.880,80	42.360.000	-2.305.881
51 Atuarfeqarneq	93.942.665,13	94.962.000	1.019.335
53 - Sunngiffimmi sammisassaqaqtitsineq	20.703.768,94	19.250.000	-1.453.769
55 - Atuakkanik atorniartarfefqarneq	1.471.911,04	1.500.000	28.089
56 - Katersugaasiviit	3.347.102,51	3.742.000	394.897
59 Kulturikkut sunngiffimmilu siunertanut tapiissutit	6.819.719,57	7.885.000	1.065.280
60 ilanngussat innersuunneqartut - konto 6	0,00	0	0
66 Eqqaavilerineq allallu.	1.692.320,85	1.069.000	-623.321
68 Pilersuiviit allat	6.488.717,38	6.115.000	-373.717
70 Sanaartornermut aningaasartuutit ineqarnermut tunngassutilit	5.757.798,87	18.440.000	12.682.201
71 Allaffissornermi sanaartornermut aningaasartuutit	307.383,74	1.862.000	1.554.616
72 Teknikkimum tunngasuni sanaartornermut aningaasartuutit	13.544.489,11	20.745.000	7.200.511
73 Sanaartornermut aningaasartuutit inuussutissarsiorneq suliffissarsiuussisarfillu	205.000,00	747.000	542.000
74 - Inunnik isumaginninnermi tunngasuni sanaartornermut aningaasartuutit	6.353.115,00	7.655.000	1.301.885
75 - Atuartaanermut kulturimullu tunngasuni sanaartornermut aningaasartuutit	-3.760.767,59	29.490.000	33.250.768
76 Ingerlatsivinnut pilersuinermet tunngasuni sanaartornermet aningaasartuutit	1.405.962,19	17.278.000	15.872.038
77 Sanaartorfissagissaanermut tunngasuni sanaartornermet aningaasartuutit	0,00	5.000.000	5.000.000
79 Aningaasat ataatsimoorussat	392.703,80	-151.000	-543.704
80 - Inuit isertitaannit akileraarutit	- 227.613.361,00	-222.548.000	5.065.361
81 - Piginneqatigiit akileraarutaat	-3.499.113,00	-1.800.000	1.699.113
83 Tapiissutit naligiissaarinerlu	- 358.872.154,00	-358.768.000	104.154

85 Erniat, aningaasaliissutinit pissarsiat, aningaasat nalinginit annaasat iluanaarutillu	-5.156.770,54	-5.438.000	-281.229
86 Isertitat allat	-19.755,00	0	19.755
88 Nalikilliliinerit, isumakkeerinninnerit	4.701.195,41	3.900.000	-801.195
Pingaarnertut inerneran	-36.197.500,21	37.712.000	73.909.500

Nikingasoorneq soorlu oqaatigineqareersoq sanaartornerup iluani annerpaamik nikingasoortitsivoq, taassuma kingunerisaanik naatsorsuutit inerneranni sinneqartoortoqarpoq. Paarlattuanik utoqqarnik sullissineq aamma innarluutilinnik sullissineq 16,7 mio. koruuninik atuineruffiupput.

Angusat nalunaarsorneqarneri 2019		
Angusat nalunaarsorneqarnerat	Allakkiaq	
Akileraarutit	1	-363.358
Ataatsimoortumik tapiissutit	2	-226.627
Akit malillugit akileeqqusisarnerit aamma atuisut akiliutai	3	-14.113
Isertitat allat		-20.384
<u>Isertitat katillugit</u>		<u>-624.482</u>
Nuussinerit aamma innuttaasunut aningaasartuutit	4	201.837
Utertoorutnik nuussinerit aamma innuttaasunut ningaasartuutit	5	-118.065
<u>Nuussinerit aamma uterterorup kingorna atuisunut ningaasartuutit</u>		<u>83.772</u>
Suliffeqarfinnut peqatigiiffinnullu tapiissutit	6	10.598
Sulisunut aningaasartuutit	7	360.561
Ingerlatsinermut aningaasartuutit allat	8	109.601
<u>Ingerlatsinermi aningaasartuutit katillugit</u>		<u>480.760</u>
<u>Sanaartornermut aningaasartuutit</u>	9	<u>24.204</u>
Aningaasatigut isertitat	10	-5.730
Aningaasanut tunngasuni aningaasartuutit	10	573
<u>Aningaasanik immikkoortiterneri katillugit</u>		<u>-5.157</u>
Nalikilliliinerit / Isumakkeerinninnerit		4.703
<u>Ukiumi angusat</u>		<u>-36.198</u>

Oqimaaqatigiisitsineq ulloq 31.12.2019		
	Ukiup aallartinnerani kr.	Ukiup naanerani kr.
Pigisat		
Piffissami sivisuumi pisassat	5.985.288	10.487.407
Sanaartornermi aningaasalersuinikkut pigisat nalillit	142.131	15.142.131
Sanaartornermi pigisat nalillit katillugit	6.127.419	25.629.538
Atuisut akiliutaannit isertitanillu allanit pissarsiassat	106.363.769	101.414.084
Namminersorlutik Oqartussanit pisarsiassat	5.443.389	23.932.499
Pissarsiassat allat	0	0
Nalunaarsorlugit piffissalersukkat	1.676.000	42.216
Pissarsiassat katillugit	113.483.158	125.388.800
Aningaasaatit tigoriaannaat	64.928.441	68.469.220
Kaaviiartitatigut pigisat nalillit katillugit	178.411.599	193.858.020
Pigisat nalillit katillugit	184.539.017	219.487.558
Akiitsut		
Nammeneq aningaasaatit ulloq 01.01.2019	143.542.288	143.542.288
Oqimaaqatigiissitsilluni kontumi toqqaannartumik naatsorsuutinut nalunaarsukkat	270.919	3.276.893
Ukiumi angusat	0	-36.197.500
Nammeneq aningaasaatit ulloq 31.12.2019	143.271.369	176.462.894
Pigisat akiitsullu aningaasaateqarfinnit legatinillu pigineqartut	-350.000	-319.514
Akiitsut sivisuumik akilersugassat	0	0

Nioqquissanik tunioraasunut sullisisunullu akiitsut	-40.917.648	-42.705.149
Akiitsut piffissami sivikitsumi akilersugassat katillugit	-40.917.648	-42.705.149
Akiitsut katillugit	-41.267.648	-43.024.663
Akiitsut katillugit	184.539.017	219.487.557

Aningaasat kaaviaarnerisa nalunaarsorneqarnerat 31.12.2019	
Ukiumi angusat	36.197.500
Sanaartornermut aningaasartuutit utertitat	44.502.819
Nalikilliliinerit utertitat	4.701.195
Aningaasat pisassat nikisinneqarneri	- 11.905.642
Akiutsuni sivikitsumik taarsersugassani nikingasoorneq	1.787.500
<u>Aningaasat tigoriaannaat ingerlatsinermi sunnerneqarneri</u>	<u>75.283.373</u>
Sanaartornermut aningaasartuutit	- 44.502.819
Piginnittut pissarsiassat	- 15.000.000
<u>Aningaasat tigoriaannaat aningaasaliissutinit sunnerneqarneri</u>	<u>59.502.819</u>
Akiutsut piffissami sivisuumi akilersugassat	-
Taarsigassarsisitsinerni sivisuumik taarsersugassat	- 4.502.120
Aningaasanik taarsigassarsineq piffissami sivisuumi taarsersugassat	-
<u>Aningaasaliinernit akiliisinnaassuseqarneq</u>	<u>4.502.120</u>
Aningaasaateqarfuit suliffeqarfuiup avataaniittut aninkaasaataannik nikisitsineq	- 30.486
Ukiumi angusat toqqaannartumik nammineq	- 3.005.975
Nalikilliliinerit / Isumakkeerinninnerit	- 4.701.195
Ukumi akiliisinnaassuseqarnerup sunniutaa	3.540.779
Aningaasat tigoriaannaat 01.01.2019	64.928.441
Aningaasat tigoriaannaat 31.12.2019	68.469.220

Note 1

	2019 (1000)
Akileraarutit	
Akileraarutinik nalimmassaanermit pissarsiat	133.951
Ukioq manna inuit akileraarutaat	-
Siusinnerusukkut akuerineqartut	224.776
Iluanaarutinit akileraarutit	-2.838
Pigineqatigiinnit akileraarutit	-3.499
Akileraarutit nikisinneqartarnerat	1.706
Akileraarutit katillugit	<u>363.358</u>

Note 2**Ataatsimoortumik tapiissutit**

Pensionit akileraarusertarneri 21&25/FM2016	1.638
Nunaqarfinni isorliunerusunilu ineqarnermut pilersaarut	-4.796
Missingersuusiornermut inatsit nutaaq	-250
Qaasuitsup avinneqarnera	0
VSP & PPR	-8.421
Ataatsimoorussamik tapiissutinit imikup aqqutaanut aningaasaliissutit	-2.416
Assigiimmik akeqartitsineq	4.648
Ataatsimoortumik tapiissuteqariaatsimi agguaneq	116.104
Tapiissutit innarluutilinnik sullissinermut	-50.155
Danmarkimi innarluutilinnik sullissineq	0
Nalimmassaanissamik aaqqissuutaagallartut	-33.000
Nammineq inissianik tapiissutitalimmik sanaartorneq	-4.100
Atualernissamut piareersarnermut atuarfinnillu sanaartornerit	-11.257
Ilaqtariinnik sullissivinnut ilaqtariinnullu højskolnut tapiissutit	-2.310
Aningaasat taartisiassat	-104

Ataatsimoortumik tapiissutit katillugit **-226.627**

Note 3**Akit malillugit akileeqqusisarnerit aamma atuisut
akiliutaat**

Allaffissorneq	-1.052
Teknikkimut tunngasut	-76
Suliffissaqartitsiniarnermut	
Inuutissarsiornermullu tunngasut	-175
Inunniq Isumaginnittoqarfik	
- Meeqqanut Inuuusuttunullu ikorsiissutit	-344
- Meeqqanut akilersuutit	-5.572
- Pisortanit ikorsiissutit	-1.162
- Utoqqarnik sullissineq	-188
- Innarluutilinnik sullissineq	-1.158
- Aasiaat angerlarsimaffeqanganngitsunut illusivik	-6
Isumaginnittoqarfik katillugit	-8.430
Suli atualinngitsut	-3.964
Atuarfiit katersugaasiviillu	-363
Utaqqiisaasumik innersuussinerit	
tunngaviusumik konto 00	-53
Akit malillugit akileeqqusisarnerit aamma atuisut akiliutaat katillugit	-14.113

Note 4**Nuussinermut aningaasartuutit, atuisunut aningaasartuutit kiisalu akit
malillugit akiliutit**

Suliffeqarneq inuussutissarsiornerlu	
- Ilinniarnermi tapiissutit meeqqanullstapit	3.346
- Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit kiisalu	
piginnaangorsaqqiineq	6.495
- Isumaginninnerup iluani ikorsiissutit	153.035
- atuartitsinerullu iluani ikorsiissutit	64
Suliffissarsiuussisarfik inuussutissarsiornerlu katillugit	162.940

Angerlarsimaffiup avataanut inissiisarnernut akit malillugit akiliutit	
- Meeqqanut Inuuusuttunullu ikorsiissutit	9.081
- Innarluutilinnut tunngasut	29.613
Angerlarsimaffiup avataanut inissiinernut akit malillugit akiliutit katillugit	38.694

Utaqqiisaasumik innersuussinerit	
tunngaviusumik konto 04	203

Katillugit 201.837

Note 5**Utertoorutit**

Isumaginnilluni sullisisarneq pillugu utertoorutit	-	100.323
Suliffissarsiuussisarfik inuussutissarsiutillu utertoorutai	-17.455	
Utertoorutit allat	-288	

Utertoorutit katillugit 118.065

Note 6**Suliffeqarfinnut peqatigiiffinnullu tapiissutit**

- Nunaqarfinnut aqutsisut il.il.	721
- Suliffissarsiuussisarfik inuussutissarsiortnerlu katillugit	1.515
- Pinaveersaartitsineq il.il.	1.543
- Kulturikkut siunertat	6.820

Tapiissutit katillugit 10.598

Note 7**Sulisunut aningaasartuutit**

Akissarsiat	
- Allaffimmiut	65.481
- Suliffissarsiuussisarfik inuussutissarsiortnerlu	18.623
- Inunniq isumaginninneq	101.664
- Kulturi atuartitsinerlu	135.972
- Teknikki - pilersuineq upalungaarsimasuutitallu	20.960
<u>Akissarsiat katillugit</u>	<u>342.701</u>

Sulisunut aningaasartuutit allat 17.860

Sulisunut aningaasartuutit katillugit 360.561

Note 8**Avataani sullinneqarnermut aningaasartuutit**

Ineqarnermut akiliutit il.il.	2.286
Iluarsaanerit aserfallatsaaliuinerillu	12.003
Ingerlatsinermut il.il. aningaasat	18.653

Atortussanik Pisaarneq	10.361
Nerisaqartitsinermut aningaasartuutit	10.411
Nioqqutissanik pisiniarnerit il.il.	9.724
Allanik sullinneqarneq	41.695
Qarasaasiat	2.156
Allaffimmi atortunut aningaasartuutit	2.312

Avataanit sullinneqarnermit aningaasartuutit **109.601**

Note 9

Sanaartukkat

Inissiat	5.758
Allaffissorneq	307
Teknikkimik suliassaqarfik	13.544
Inuussutissarsiutinut suliffeqarnermullu tunngasut	205
Isumaginninnermut tunngasut	6.353
Ilinniartitsineq kultureqarnerlu	-3.761
Pilersuineq	1.406
Ataatsimut	392

Sanaartorneq katillugit **24.204**

Note 10

Aningaasatigut isertitat

Aningaasat pissariassat inissiat	5.726
Erniat, pigisanit pissarsiat	-4
<u>Aningaasanut tunngasutigut isertitat katillugit</u>	<u>5.730</u>

Aningaasanut tunngasuni aningaasartuutit

Erniat akiliutillu	573
<u>Aningaasanut tunngasuni aningaasartuutit katillugit</u>	<u>573</u>

Aningaasanut tunngasut katillugit **-5.157**

Pisussaaffinngorsinnaasut pisussaaffiillu

Illuliornermut aningaasalersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 39, 23.november 2017-meersoq naapertorlugu kommuni 2019-mi attartortitsiniarluni qularnaveeqquisiiniarluni upternarsaavoq.

Kapitel 3 aamma 4 naapertorlugu 18-eriarluni katillugit 4.353 t.koruuninik nalilinnik qularnaveeqquisiiniarluni upternarsaasoqarpoq.

Kapitel 3-imi allassimasut naapertorlugit illunik pioreersunik iluarsaassinerit, pitsangorsaanerit alliliinerillu qularnaveeqquisiiniarluni upternarsaaffigineqarsinnaapput. Kapitel 4-mi allassimasut naapertorlugit illunik pioreersunik soraarnermusialinnut pigineqartunik iluarsaassinerit qularnaveeqquisiiniarluni upternarsaaffigineqarsinnaapput

Kapitel 2-mi allassimasut ataasiarluni (1) qularnaveeqquisiiniarluni upternarsaasoqarpoq katillugit 668 t. koruuninik nalilinnik.

Kapitel 2-mi allassimasut naapertorlugit qularnaveeqquisiinerit tassaapput nutaanik illuliornissamut taarsigassarsinerit. (Qanga attartortarput ima taaguutilimmik 20/20/60)

Illuliornermut aningaasalersuineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 33 23.november 2017-meersoq naapertorlugu kommuni 2019-mi attartortitsiniarluni qularnaveeqquisiiniarluni upternarsaavoq.

Kapitel 2-mi allassimasut ataasiarluni (1) qularnaveeqquisiiniarluni upternarsaasoqarpoq katillugit 3.300 t. koruuninik nalilinnik.

Naatsorsuuserinermi suleriaaseq atorneqartoq

Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 22, 18. november 2010-imeersoq kiisalu Kommunit naatsorsuusiortarnerat, tigoriaannarnik aningasaateqarnerat, kukkunersiuisoqarnerat kiisalu karseqarnerat naatsorsuuteqarnerallu pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 3, 3. februar 2012-imeersoq naapertorlugit Kommunip naatsorsuutai saqqummiunneqarput.

Ukiumoortumik naatsorsuutit naatsorsuutit tamarmiusutut saqqummiunneqarput, taakkununngalu ilaapput ingerlatsinermut, sanaartornermut aningasaatinullu naatsorsuuteqarfiit. Naatsorsuutinut aningasartuutit, isertitat, pigisat paaqqinnittarfiit imminnut pigisut akiitsui kommunip ingerlannissaanik isumaqatigiissuteqarfigisai nalunaarsorneqarput.

Aningaasartuutinut naatsorsuutit saqqummiunneqarnerat

Kommunip ukiumoortumik naatsorsuutaasa saqqummiunneqarnerat naatsorsuutinik aningaasartuutinik tunngavilinnik aallaaveqarpoq.

Ukiumoortumik naatsorsuutit kommunip angusaanik nalunaaruteqarfipput kiisalu kommunip ilinniagaq aallaavigalugu suliaasa malunnaatilimmik angusai suliat suneri naatsorsuutillu oqaaseqaataanik ilaqtillugit saqqummiunneqarput.

Angusat nalunaarsornerat

Angusanik naatsorsukkani ingerlatsinermit isertitat aningaasartuutillu ingerlatsinermi ingerlaavartumik angusat aallaavigalugit naatsorsorneqarput. Sanaartornermut aningaasartuutit ukumi naatsorsuuteqarfiusuni sanaartornermi aningaasartuutit akilerneqarfigisaanni naatsorsuutinut nalunaarsorneqartarpuit.

Isertitat

Inuit akileraarutaannik siumoortumik akiliutit tunngavilugit nalunaarsuineq ingerlanneqartarpooq, taakkununnga ilanngullugit ukiup siuliani akiliutaasussat ilanngullugit naatsorsorneri.

Pissarsianit akileraarutit aammalu ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat Akileraartarnermi Aqutisoqarfimmit ukiumoortumik naatsorsorneqartarpuit nunatta karsiata pissarsiassaanut uuttuusiat atorlugit, tassanilu nunatta karsiata kommunillu pisasaat ataatsikkut naatsorsorneqartarpuit.

Ataatsimoortumik tapiissutit naliqissaarinerlu ataatsimoortumik tapiissutit pillugit Namminersorlutik Oqartussanik isumaqatigiissut naapertorlugu akilerneqassapput.

Erniat, aningaasaliissutinit pissarsiat, aammalu aningaasat nalingannit ajunaarutit iluanaarutillu (isertitat aningaasartuutillu) piffissami allanneqarfiannut ilanngullugu naatsorsorneqassapput.

Aningaasat nalinginit iluanaarutit annasaqaatillu piviusunngortinnejartut, ullormi nuussiffiusumi ilanngullugit naatsorsorneqassapput.

Akiligassanik isumakkeerinninnerit ukiullu siuliineersunik pisoqqanik isumakkeerinninnerit politikkikkut akuersissuteqarnikkut isumakkeerfigineqassapput. Taamaammat kommunip naatsorsuutaani nalikilliliinerit taamaallaat pisassaraluanut tiguneqarsinnaanngitsunut imaluunniit aningaasanut aningaasaatinut kontut naatsorsorneqarneranni inissinneqarsinnaanngitsunut allanullu tunngasuusarput.

Ilanngaaaseereerluni ingerlatsinermi aningaasartuutit

Ingerlatsinermut aningaasartuutit naatsorsuusiorneqartarpuit ukumi naatsorsuuteqarfimmi atuuffigisaminni, tak. aningaasat nuunneqarfiinik najoqquataq, tamatumani apeqqutaavoq piffissaliussap ilassutaasup, tassa ukumi naatsorsuuteqarfimmi nutaami januaariip 31-aní naammassineqartartumi qaangiutinnginnerani kommunimit ilisimaneqarsimanersut.

Akissarsianut aningaasartuutit piffissami suliap ingerlanneqarfiani kingumut nalunaarneqartarput.

Kommunip nioqqutissanik avataanillu ikiorteqartitsinermi pisineri piffissami tunniussiffiusumi kommunip ingerlatsineranut naatsorsorneqartarput, taamaattorli pisiniartarfiit akiligassiissutaat piffissaliussap ilassutaasup ukiumi naatsorsuuteqarfimmi nutaami januaarip 31-aní naammassineqartartumi qaangiutinnginnerani tiguneqarsimasut naatsorsuutinut ilanngunneqartarput.

Avataanit ikiorteqartitsinerilli pisiniartarfimmit siumoortumik akiligassiisarneq imaluunniit inaarutaasumik akiligassiisarneq ilutigalugit kommunip ingerlatsineratigut naatsorsorneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussanut akiliutit ukiumi sullissinerup tunniunneqarfiani aningaasartuutit naatsorsuusiorneqartarput, kisiannili akiligassiissutit piffissap ilassutaasup januaarip 31-iát qaangiutinnginnerani tiguneqarsimasut kisimik naatsorsuusiorneqartarput.

Namminersorlutik Oqartussanit utertitsinerit akileeqqusinerup nalaani naatsorsorneqartarput.

Isertitat ukiumi naatsorsuuteqarfiusumi tunngassuteqartut sapinngisamik naatsorsuutinut ilanngunneqartarput, Nussuinermut tunngaviit pillugit malittarisassat malillugit.

Isertitat sullissinerit tunniunneqarfiini naatsorsuutinut ilanngunneqartarput - kommunilli akiligassiiffia atorneqakkajuttarpoq.

Taakku tassaapput atuisut akiliutaat, sullissinernik oqartussaqarfinnut allanut tuniniaanerit kiisalu ingerlatsinermit isertitat allat ilaatigut tassaasut sannavinnit, inimi akiliut allanillu tuniniakkat.

Oqimaaqtigiisitsineq

Naatsorsuutit killiffiisa saqqummiunneqarnerat

Naatsorsuutit killiffiisa saqqummiunneqarneranni kommunip pigisai akiitsuilu ukiup naatsorsuuteqarfiusup naanerani ukiumilu siuliani atuuttut naatsorsorneqartarput tassami akiitsut tassaatinneqartarmata nammineq aningaasaatit aammalu akiligassatigut pisussaaffit katinneri takutissallugit oqimaaqtigiissaarinermi siunertaavoq.

Aningaasatigut pigisat - aktiat aammalu piginneqataanermut uppernarsaait

Soqutigisaqaqtigiinnit Kommuneqarfik Sermersuup piginneqataaffigisaanit pissarsiat, pissiaqarnermi pissarsianut oqimaaqtigiissaarinermi pineqartarput.

Sanaartukkat aningaasanik nalilinnik pigisat - allaniit siunissami pisassat

Kommunip attartortitai annerusumik illuliornermi 10/40/50 atorlugu, 20/20/60 atorlugu, massakkut 40/60 atorlugu kiisalu nunaqarfinnut isorliunerusunullu inissialernissamut pilersaarut naapertorlugu attartortitsinerit tunngavigisarpai. Aningaasat nalingisa allanngornerannut qularnaveeqqusiissut eqqarsaatigalugu pisassat nalunaarsugaasut akiitsutut iluarsiissutaasarput, taavalu akiliinerit piffissami akiliiffiusumi ingerlatsinermi naatsorsuutinut isertitatut nalunaarneqartarput.

Piffissami sivikitsumi pisassat

Namminersorlutik Oqartussat eqqarsaatigalugit akiliutit akilerneqarnerillu naatsorsuutini inissinneqarfimminni naatsorsuutinut ilangunneqartarput.

Ukiumi naatsorsuuteqarfimmi akileraarutitigut isertitat ukiumi nutaami aatsaat akilerneqartut piffissami inissitsikkatut illuartinneqartarput. Illuartitsinerit nalinginnaasut piffissami inissitsikkatut iluini naatsorsorneqartarput.

Kommunip akiitsulinnit/ innuttaasunit pissarsiassai 100-mik naleqartinneqarput, isumaginninnermut, meeqqanut akilersuutinut il.il. tunngasunit pissarsiassat arlallit akiliisitsiniartarnermi qitiusumik oqartussaasut aqutigalugit akiliisitsiniaasoqarluarpalluunniit, akiitsut akilerneqarnissaanut ilimanaateqarpallaanngitsoq nalilerneqartariaqarpoq. Pisasanik taamaattunik nalikilliliinerit aatsaat akiliisitsiniartarnermi qitiusumik oqartussaasunit nalikilliliinermut innersuussutit tiguneqaraangata, imaluunniit allamik peqquteqartumik piumasaqaateqartoqarpat ass. pisoqalsoornermi, naatsorsuutitigut nalunaarsorneqassapput. Inatsisitigut erseqqissumik tunngavissaqartinnani kommuni pisassaminik nalikilliliisinnaanngilaq.

Akiitsut piaartumik akilersugassat

Akiitsoqarfinnut, Akileraartarnermi aqutsisoqarfinnut, sulisunut akiitsut sivikitsumik taarsersugassat piffissami naatsorsuusiorfimmi sinneruttui naapertorlugit nalunaarneqartarput.

Feriepengisiaqartitsinissamut pisussaaffik sulisunut sulinngiffeqarsinnaatitaasunut akissarsiaat, ullut sulinngiffissaat immikkullu sulinngiffissaat aallaavigalugit naatsorsorneqartarput.

Akiitsut sivisuumik akilersugassat

Taarsigassarsisitsisarfinnut akiitsut sivisuumik taarsersugassat piffissami naatsorsuusiorfimmi sinneruttui naapertorlugit nalunaarneqartarput.

Akiitsut iluarsiissutaasussat tassaapput toqqortitat kiisalu akiitsut aningaasaateqarfinnit legatinillu pigineqartut

Namminerisamik aningaasaatit

Nammeneq aningaasaatit pingarnertut ukiup siuliani ingerlatsinikkut angusanit sinneqartoorutaapput.

Ordbog

Kommunit ilinniagaq aallaavigalugu oqaatsinik aalajangersimasunik atuikkajuttarput, taakkua kommunimi ulluinnarni sulisunani paasiuminaassinjaasarpuit. Taamaattumik ordbogeeqqamik suliaqarpugut, tassani oqaatsit atorneqarnerpaat ilai nassuiarniarsarissavagut.

Sanaartornermut aningaasartuutit

Sanaartornermi aningaasartuutit: illut, IT, biilit, atortut pequtillu aningaasarpassuarnik aningaasaliiffiginninnermi oqaaseq atorneqartarpooq.

Suliffeqarfiup namminersortup pigisani nalunaarsornerisut aamma ukiuni arlalinni nalikilliliineratut taanna paasineqarsinnaavoq.

Aningaasaliissutit

Kommuni aningaasaliissuteqanngitsunut aningaasartuuteqaqqusaanngilaq isertitassamisulluunniit piumasaqaqqausaanani.

Aningaasaliissut: naalakkersuinermik suliallit aalajangertarput kommuni aningaasartuuteqassanersoq aamma/imaluunniit siunertamut aalajangersimasumut isertitassaminik piumasaqaateqassanersoq. Aningaasaliissutit tunngaviusumik marlunnik immikkoortortaqartarput aningaasat aamma imaata nassuaatitaa. Allatut oqaatigalugu naalakkersuinermik suliallit suliaqarfimmut ima oqartarput: Aningaasat aajukua aalajangersimasunik amerlassusillit – suliat ukua aaqqiiffigissagisi taamaammat naatsorsuutigaarput.

Suliassaq inatsimmi qanoq aaqqinneqassanersoq tunngaviusumik piumasaqaatitalorsorlugu aalajangersagaasarpooq – soorlu assersuutigalugu meeqqat atuarfiannut inatsit, taassuma saniatigut

Aningaasaliissut ataaseq naalakkersuinermik suliallit aalajangiineratigut taamaallaat allanngortinneqarsinnaavoq.

Missingersuutit

Oqaaseq taanna atorneqartapoq kommunip missingersuutai tamarmiusut (ningaasaliissutit tamakkerlugit allattorsimaffii allattorsimasarput) pineqaraangata aamma konto ataasiakkaat aningaasaliissutai allaffisornermik suliallit agguataarnerinut malinnaatillugit aamma atorneqartarluni.

Inuiaqtigiit inuttussusaannik, katitigaanerannik ineriarnerannillu kisitsisitigut allaaserisat

Inuiaqtigiit inortoqqussusaat qassinillu ukioqarnerinut agguataarneqarneri. Innuttaasut aalajangersimasunik ukiulinnut immikkoortitikkat kommunip aningaasartuuteqarfigisarpai – soorlu assersuutigalugu meeqqat atuarfianiittut aamma arfinilinniit (6) 15-inut ukiullit, utoqqalinersisartut kiisalu innuttaasut 65-ileereersut. Taamaattumik inuiaqtigiit inuttussusaannik, katitigaanerannik ineriarnerannillu kisitsisitigut allaaserisat suliaqarfiiit assigiinngitsut kommunimit qassunik aningasaliiffigineqassanersut tikkuussisarput. Innuttaasut aalajangersimasunik ukiullit amerleriarpata allat ikileriartarput, tamatuma malitsigisaanik kommunip suliaqarfimmuit allamiit allamut nukiit nuuttariaqartarpai.

Ingerlatsinermut aningaaasartuutit

Ingerlatsinermut aningaaasartuutit: ingerlatsinermik suliaqarfiiat ataasiakkaat ukiumi aalajangersimasumi suliassamik aalajangersimasumik aaqqiiniarnissaannut aningaaasartuutit amerlanertigut atortagaat uani pineqarput.

Naammassisaqarsinnaaneq

Sulineq aamma naammassisaqarsinnaaneq (taakkupput kommunip eqqortumik suliaqartarnera, eqqortumik). Suliaq kommunip eqqortumik suleriuseqarluni sularisarpa.

Aningaaasartuutit nuunneqartarneri

Aningaaasartuutit nuunneqarneri tassaapput ingerlatsinermut aningaaasartuutit inatsisit naapertorlugit innuttaasut kommunimit ikorsiissutitut tigusinnaasaat (ullormusiat, pensionisiat il.il.)

Naammassiortuineq

Suliaqarneq aamma aningaasaqarneq. Aaqqiissutinik eqqortunik qanoq toqqartuisoqarnersoq naammassiortuinermi takuneqarsinnaasarpooq, taamaattumik eqqortumik aaqqissuussineq, suleriaatsinik aaqqissuussineq aamma sakkunik atuineq naammassiortuinermut tunngassuteqarput. Immaqa oqarluartaalaarluni ima oqartoqarsinnaavoq **suliat eqqortumik** suliarineqartarneri naammassiortuineroq qiteraa, paarlattuanik suliat **eqqortumik eqquissortumiks** suliarineqartarneri naammassiortuinermut tunngasuupput.

Kiffartuussinermi qaffasissuseq

Kiffartuussinermi qaffasissuseq tassaavoq inatsimmi aalajangersakkanit (pinngitsoorani suliassanit) pitsaunerusumik kommunip sullissinera pillugu oqaaseq taanna atorneqartartoq. Taassuma saniatigut kommunip innuttaasunut neqeroorutit makkua tunniutissallugit toqqarsinnaasarpai:

- inatsimmi aalajangersagaanngitsut (soorlu assersuutigalugu suliat teknikkimut, kulturimut sunngiffimmullu tunngasut) imaluunniit
- inatsimmi aalajangerneqartunit qaffasinnerusumik inissiinerit (soorlu assersuutigalugu siusinaartumik pensionisiallit utoqqalinersiallillu aningaaasat tigoriaannaataat, angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermut imaluunniit ikiorteqarnermut nalunaaquttap akunneri amerlanerit, sivisunerusumik ammatitsinerit, sukkanerusumik qisuarinissamut nalunaaquttap akunneri atorneqartartut il.il.)

Kiffartuussinermi qaffasissuseq ima allaaserineqartariaqarpoq: kommunimi sulisunit assigiinnngitsuniit innuttaasut assigiimmik sullinneqarneri.